

ΣΑΝ ΟΝΕΙΡΟ

Αὐτὸς ὁ τίτλος μου ἔρχεται πρῶτος διὰ τὸ διήγημα, τὸ ὁποῖον σκοπεύω νὰ γράψω· οἱ λόγοι δὲ διὰ τοὺς ὁποίους τὸν προτιμῶ παντὸς ἄλλου, τὸν ὁποῖον θὰ εὕρισκα κατόπιν, εἶνε δύο: Πρῶτον ὅτι τὴν ἔκφρασιν αὐτὴν μετεχειρίσθη ἡ δυστυχὴς ἡρωὶς μου θέλουσα ποτε νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν βραχεῖαν τῆς εὐτυχίαν· καὶ δεύτερον ὅτι καὶ εἰς ἐμὲ διήγειρε τῶ ὄντι τὴν ἰδέαν ὄνειρου εὐαρέστου τὸ γλυκὺ μελιχρὸν φῶς, τὸ ὁποῖον διέχυνεν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας τῆς κρεμαστὸς λαμπτήρ, ἀναφθεῖς τὴν πρώτην ἐσπέραν τῆς εὐτυχῆς περιόδου τῆς ζωῆς τῆς καὶ σεβασθεῖς ἀποτόμως τὴν τελευταίαν.

Ἐκ τούτου βλέπετε ὅτι ἡ ἱστορία, τὴν ὁποίαν θὰ διηγηθῶ, εἶνε ἀληθὴς, ὅπως ὅλαι μου αἱ ἱστορίαι· διότι δὲν ἔγραφα ποτέ σχεδόν, ἄνευ ἐνδοσίμου ἐκ τοῦ πραγματικοῦ βίου. Τὸ ἔργον μου εἶνε ἀπλῶς ἀντιγραφὴ, ἀλλ' ὑπὸ τινὰς ὅρους. Ἀποκρύπτω ἐν πρώτοις τὰ ὀνόματα, συγχύζων τὰ γεγονότα καὶ τοὺς χαρακτῆρας τόσο, ὥστε εἰς τὸν ἀδιάκριτον ἐξεταστὴν νὰ φαίνωνται ταῦτα καθαρῶς φανταστικά, ὅσον παρίστανται πραγματικά εἰς τὸν ἀληθῆ ἀναγνώστην. Συμπύσω ἐξ ἄλλου ἢ ἐπέκτεινω τὴν ὑπόθεσιν, ὥστε ν' ἀποτελεῖται ἐξ αὐτῆς ὅσον τὸ δυνατόν καλλιτεχνικώτερον σύνολον. Τελευταῖον, ἐκλέγω καὶ ἀναδεικνύω ἐκ τῶν μερῶν αὐτῆς ὅσα εἰς ἐμὲ ἀρέσουσι περισσότερο καὶ τὰ χρωματίζω ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας μου, ὥστε ἐπὶ τοῦ ὅλου νὰ ποτυπωθῇ ἡ σφραγὶς τῆς ἰδίας μου ἀντιλήψεως· τοῦτο δ' ἀποτελεῖ ὅλην τὴν πρωτοτυπίαν εἰς τὰ ἔργα ἡμῶν τῶν ἀντιγραφῶν, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε ἢ *la nature vue à travers un temperament*, κατὰ τὸν ὅρισμόν τοῦ Ζολᾶ. Δὲν εἶνε βέβαια ἀνάγκη νὰ προσθέσω ὅτι, πρὸ πάντων τὸ τελευταῖον τοῦτο, γίνεται χωρὶς ἐγὼ νὰ ἔχω οὐδὲ τὴν παραμικρὰν συνείδησιν τῆς ἐργασίας μου.

Κατὰ ταῦτα, θὰ ὀνομάσω τὴν ἡρωίδα μου Μαρίαν, θὰ ὑποθέσω δὲ ὅτι ἡ οἰκία μετὸν με-

λιχρὸν λαμπτήρα κεῖται ἐν Ζακύνθῳ. Οὕτω δύναμαι νὰ προχωρήσω ἢ μᾶλλον νὰρχίσω τὴν διήγησίν μου, φροντίζων νὰ ἐξαιρῶ τὰ χαρακτηριστικώτερα αὐτῆς σημεῖα: Τὸν ἔρωτα τουτέστι τοῦ Πέτρου Ἡρακλειώτη, νέου εὐγενοῦς καὶ πλουσίου, πρὸς τὴν Μαρίαν Δόξα, πτωχὴν κόρην τοῦ λαοῦ, καταλήξαντα εἰς κοινωνικῶς ἀνάρμοστον καὶ σκανδαλώδη γάμον. Διὰ νὰ ἔλθῃ φυσικὸν τὸ γεγονός, πρέπει νὰ λάμψῃ πρὸ

Ο ΠΑΠΑΣ ΛΕΩΝ ΙΓ'.

τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀναγνώστου ἢ ὠραιότης τῆς Μαρίας, ξανθῆς, γαλανῆς, λεπτῆς, μετ' ὠσειδῆς πρόσωπον, μ' ἐπίχαρι ἀνάστημα, μετ' ἐπιπέδη ἐπίδερμίδα, ὑπενθυμιζούσης μαι, ἐν ᾧ τὴν περιγράφω, μίαν παλαιὰν ἐρωμένην, διὰ τὴν ὁποίαν ἀφῆκα ὀλίγους, ἀλλ' ἐπώδυνους στεναγμούς... Ἐντὸς τοῦ φωτός τῆς καλλονῆς ταύτης θὰ ἐξωραϊσθῶσιν ὅλα τὰ λοιπὰ αἰσθήματα καὶ πράγματα: ἡ σεμνότης καὶ ἡ καλὴ τῆς κόρης ἀνατροφή· ὁ θερμὸς ἔρωτα τὸν ὁποῖον ἀνταπέδωκεν εἰς τὰς ἐκ-

δηλώσεις τοῦ Πέτρου· ἡ περιφρόνησις τούτου ἐναντίον τῶν προλήψεων τῆς κοινωνίας, καὶ ἰδίως τῆς ἀριστοκρατικῆς, τὴν ὁποίαν ἐμίσει· ἡ παντελής ἐν τῷ οἴκῳ, ἐκ τοῦ θανάτου τῶν στενῶν συγγενῶν, ἀπομόνωσις του· ἡ νεότης του καὶ ἡ ἀπόλυτος περὶ τὸ ἐνεργεῖν ἐλευθερία του. Ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ παρασταθῶσιν ἐνεργῶς, ἄνευ φλυαρίας, καὶ νὰ δικαιολογηθῶσι, διὰ νὰ μὴ ξενισθῇ ὁ ἀναγνώστης πρὸ τοῦ γάμου. Ἡ ἐκ πλημμελοῦς ἐκτελέσεως παρεκτροπὴ ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ, ἀποτελεῖ ἀσύγγνωστον λάθος εἰς τὸ πραγματικὸν διήγημα.

Μετὰ τὸν γάμον, εὐθὺς θάναθῇ ὁ μελιχρὸς λαμπτήρ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ἀπεράντου οἰκίας, κλειστῆς τέως καὶ σκοτεινῆς, ὡσεὶ πενθούσης. Εἶνε τὸ σύμβολον τοῦ ὠραίου φωτός, ὅπερ ἐλάμψεν ἐν αὐτῇ, τῆς καλλονῆς, τοῦ ἔρωτος, τῆς εὐτυχίας... Πρέπει νὰ εἰσελθῶμεν καὶ νὰ περιγράψωμεν τὸν σεμνὸν κόσμον τῶν αἰθουσῶν, τὴν ὠραίαν θεῖαν τοῦ ἐξώστου, τὰ εὐθαλῆ ἀνθη τοῦ ἀνδῆρου. Θὰ θαυμάσωμεν τὴν γλυκεῖαν καὶ

ήρεμον ζώην τῶν ήγαπημένων συζύγων, έν τῷ μέσῳ ὀλίγων ἀφωσιωμένων φίλων, άνευ οὐδεμιάς πεισματικῆς ἐπιδείξεως. Ἐδῶ θά ένθουηθώμεν — έν νόμου ψυχολογικοῦ καί χάριν καλλιτεχνικῆς αντίθεσεως — τήν πρώτην ἐποχὴν τοῦ έρωτός των, ἀγωνιώδη, ἀβεβίαιον τὸν πτωχικὸν οἰκίσκον τῆς Μαρίας· τὸ ισόγειον παράθυρόν της με τὰς γάστρας τοῦ βασιλικοῦ ένα πατέρα δύστροπον καί κικόν, ὁ ὁποῖος τήν ὑβρίζεν αἰωνίως· μίαν μητέρα ἀγαθὴν, ἐλαφράν, ὑποθάλπουσαν έν στοργῆς εὐέλπιδος τὸν έρωτα τῆς θυγατρὸς της· κάτι ἐπιστόλια ἐπὶ κοινοῦ χάρτου, ἀλλὰ λεπτά καί ὀρθογραφημένα· μίαν συνέντευξιν παλμῶδη εἰς τὸ νύκτιον σκότος ἀδιεξόδου τινός δρομίσκου, ὅταν ήρριξεν ἀσπλάγγως νὰ βρέχη ἐπὶ τοῦ πληθῶδους ἑδαφους . . . μίαν ἐκπλήξιν γενικὴν εἰς τὰς περί γάμου προτάσεις καί μίαν χάραν ἀμετρον τήν ἐσπέραν τῆς τελετῆς, ὅταν ὑπεράνω ὄλου τοῦ θορύβου ὑψώθη ἡ στριγμώδης φωνὴ τῆς κυρᾶ-Στάθαινας, τῆς καλῆς γειτόνισσας, ἡ ὁποία ἐσταυροκοπήθη καί ἀνέκραξε:

«Δόξα σοι ὁ Θεός, Θεέ μου! Τὸ εἶδα καί ἐτοῦτο!»

Οὕτω θά ὑποτυπωθῆ ἡ μεταβολὴ έν γενεὶ τοῦ βίου. Ἡ κυρᾶ Στάθαινα προσελήφθη ὑπὲρ τρία. Ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ πατρικοῦ οἰκίσκου, χάρις εἰς τήν εὐτυχὴ θυγατέρα, διεχύθη έν ῥοδινὸν ἐπιχείρημα καί έντός αὐτοῦ ἡ μάλλον ἀνετος εὐζωία· ἀντὶ τῶν ὕβρεων τοῦ πατρὸς, αἱ θωπεῖαι τρυφεροῦ συζύγου· ἀντὶ τῆς πρώτης ἀθλιότητος, σικηναὶ ἀντάξιαι εἰδυλλίου. Ἀλλὰ μακρόθεν . . . Δέν πρέπει νὰ εἰσέλθω ἀδιακριτος εἰς τὸν κοιτῶνα τῶν συζύγων· ἡδυπαθῆ κοιτῶνα με κυκλῶν τοιχοστρωσίαν, βλέποντα πρὸς τήν θλασσάν.

Ὅπως δῆποτε τὸ πρῶτον κεφάλαιον πρέπει νὰ τελειώσῃ με καμμίαν σικηνὴν, με κανένα διάλογον. Ὁ διάλογος τοῦ διηγήματος, φυσικός, σπάνιος καί σύντομος, δέν ἀρκεῖ νὰ συντελῆ μόνον εἰς τήν εξέλιξιν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἦνε καί χαρακτηριστικός, νὰ ζωγραφίζη ἀμέσως τὰ συνομιλοῦντα πρόσωπα, τοὺς τρόπους των, τὰς σχέσεις των, τὰς συνηθειὰς των. Οὕτω δύναται νὰ φανῆ ἡ ἀρρινωπὴ περιπαθειὰ τοῦ Πέτρου, ἡ τρυφερότης τῆς Μαρίας, καί τῶν δύο ὁ ἀμοιβαῖος έρωτας, ὁ ἐξευρισκὸν νέας πάντοτε ἐκφράσεις, νέας ἀσχολίας, νέας τέψεις. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ σικηνῇ πρέπει νὰ έντυπωθῆ καλῶς εἰς τὸν ἀναγνώστην, ἡ ἀνέφελος εὐτυχία, ἡ βασιλεύουσα έν τῇ ἀπεράντῳ οἰκίᾳ, με τὸν μελιχρὸν λαμπτήρα τῆς εἰσόδου.

Ἀσθενής . . . ὁ Πέτρος εἶνε ασθενής. Πρέπει νὰ ληχθῆ εὐθύς καί άνευ περιφράσεων. Ὁ ἀναγνώστης διὰ τούτου μάνου θά κισθανθῆ, ἔστω

καί ἀμυδρῶς, τὸ ἀπρόσποτον τὸ θλιβερόν, ὡς τὸ ἠσθάνθη ἡ Μαρία έν μέσῳ τῆς εὐτυχίας της, τήν δειλὴν ἐκείνην ὅταν δύο φίλοι του ἔφερον ἐφ' ἀμάξης τὸν Πέτρον, λιποθυμήσαντα αἰφνιδίως έν τῇ λέσχῃ.

Θά ἐξαπλωθῆ ἐπὶ μίας κλίνης, στερεᾶς χρυσοειδοῦς, με διαφανῆ παραπετάσματα, καί έντός τοῦ κοιτῶνος, σιγηλοῦ καί ἡμιφωτιστοῦ, θά ἐξακολουθήσῃ βαίνουσα ἡ δρᾶσις. Δέν πρέπει νὰ λησμονηθῆ ἡ προτεταμένη κοιλία τοῦ ἱατροῦ, τὰ μέλανα τόξα τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Μαρίας καί έν δοχεῖον τεφρὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, με δεσμίδα ῥόδων, καθημέριαν ἀνανεουμένην. Θά ζωγραφηθῶσιν ἡμέραι καί νύκτες πλήρεις ἀγωνίας, θλίψεων, ἀγρυπνιῶν. Καί ἡ ἀσθένεια βαίνει ὕλοέν ἐπὶ τὰ χεῖρα. Συγκροτεῖται έν ἱατρικὸν συμβούλιον, κατόπιν ἄλλο, καί τρίτον . . . ἄλλ' εἶνε ἀνωρελῆ. Ὁ Πέτρος θάποθάνῃ. Αὐτὸ λέγουσιν ὅλοι οἱ ἱατροὶ πρὸς τοὺς φίλους τοῦ ἀσθενοῦς, ἀνυψοῦντες τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τήν ὀροφὴν. Ἀλλ' ἡ Μαρία ἀγνοεῖ τὰ πάντα καί ἐξακολουθεῖ πιστεύουσα εἰς τὰ ἐλπίδας, τὰς ὁποίας εὐσπλάγγως τῇ ἐμπνέουσιν. . .

Λέξεις τρυφεραὶ ἀγάπης αἰωνίου, αἱ τελευταῖαι τοῦ Πέτρου πρὸς τήν σύζυγόν του, θάποπερατώσωσι τήν πένθιμον σικηνὴν. Ἡ τελευταία πνοὴ θάποδοθῆ τὸ πρῶν ἐνῳρίς, μόλις ἡ ἡὼς χύση γαλακτόχροον τι φῶς έν τῇ σκοτίᾳ τοῦ κοιτῶνος . . . Τὸ κεφάλαιον πρέπει νὰ ἦνε σύντομον ὡς ἡ ἀσθένεια, καί νὰ διακόπτεται ἀποτομῶς ὡς ὑπὸ τοῦ θανάτου. Προσοχὴ εἰς τὸ ὕψος ἡ φράσις τόρα νὰ ἦνε μακρὰ καί ἀγωνιώδης, ὡς ἡ θλίψις καί ἡ ἀγρυπνία. Λέξεις τινές μόνον διακεκομμένα θά φέρωνται ἐδῶ καί ἐκεῖ έν μέσῳ ἀποσιωπητικῶν, ὡς οἱ στεναγμοί, τὰ δάκρυα καί τὸ ψυχορραγήμα . . .

Ἀποθνήσκει άνευ τέχνου, άνευ διαθήκης. Ἡ Μαρία ἀπομένει ἔρημος καί ἀπροστάτευτος. Ἐπέρχεται τότε τὸ σμῆνος τῶν μακρινῶν συγγενῶν, ἐχθρικῶς ἀπ' ἀρχῆς διακειμένων καί πρὸς αὐτὴν καί πρὸς τὸν Πέτρον, έν σμῆνος ἀρπακτικόν, κατακτητικόν, ἀσπλαγγνον. Ἐρίζουσι, διαρπάζουσιν, ὑβρίζουσι, ληστεύουσι. Μεταξὺ αὐτῶν δέν θά λησμονηθῆ γηραιὰ κυρία ἀριστοκράτις, ἰσχνή, ὑψηλὴ με χρυσὰς διόπτρας, ἀλλ' ἀπεχθεστατὴ τήν ὄψιν, ἡ βικαιότερα καί ἀπληστοτέρα ὄλων, ἡ ὁποία περιφρονεῖ καί ἀποφεύγει ὡς ὄν μολυσμένον τήν Μαρίαν, ὠραίαν καί σεμνὴν ὑπὸ τὰ ένδύματα τῆς χηρείας καί τοὺς δακρυβρέκτους ὀφθαλμούς. Ἡ κόρη τοῦ λαοῦ, ἂν καί μελαινέμων, διεγείρει τήν ἰδέαν προβάτου ἀφῶνου, ἐμπεσόντος εἰς λύκους.

Ἐπὶ τέλος τὸ σπαράττουσι. Οἱ δικηγόροι στρεψοδικοῦσι. Στρηγιθέντες ἐφ' ἑνός ἀρθρου τοῦ Νόμου, ψυχροῦ καί σκληροτραχήλου ὡς αὐτοί,

καταλαμβάνουσι τήν οἰκίαν καί ἀποδιώκουσι τήν χήραν κακὴν κακῶς. Ἐκείνη ἐγκαταλείπει ἑαυτήν. Οὔτε ἔχει κανένα ὑπερασπιστήν, οὔτε θέλει, οὔτε δύναται νὰ ἔχη, άνευ ὑβριστικῆς ὑπονοίας. Πτωχὴ νεᾶνις τί ἰσχύει ἀπέναντι πλουσιῶν καί ευγενῶν; Μίαν ἐσπέραν, προηγουμένου ἑνός κιωτιῶ εἰς τοὺς ὤμους ἀχθοφόρου, ἐγκαταλείπει ἄδακρυς τὰ δῶματα ἔνθα διήλθε σὰν όνειρο ἡ εὐτυχία της, διαβαίνει τήν εἰσοδον, έν ἡ δέν λάμπει πλέον ὁ μελιχρὸς λαμπτήρ ὡς ἄστρον δύσαν μετὰ τῆς εὐτυχίας, — καί ἀπέρχεται . . . Πενθοῦσαν τήν ὑποδέχεται ὁ πατρικός οἰκίσκος με τὸ ἀνάρμοστον του ένδυμα, τὸ σχεδὸν εἰρωνικόν· φορεῖ ῥοδίνα, ὡς ἐβάφη ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον της . . .

Τὴν ἀδικίαν ταύτην δέν εἶνε ἀνάγκη νὰ πατάξῃ οὔτε δριμύς χαρακτηρισμός, οὔτε πικρὰ εἰρωνεία έν τῇ γλώσσῃ. Ἡ ξηρὰ ἀφήγησις τῶν γεγονότων έν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶνε ἡ καλλιτέρα μέθοδος. Κινεῖται οὕτως ἡ αὐτεέργεια τοῦ ἀναγνώστου, ὁ ὁποῖος δύναται νὰναγνώσῃ πολλὰ μεταξύ τῶν γραμμῶν.

Ἐδῶ χρειάζεται μικρὰ διακοπὴ καί ἀνάπαυσις. Τὸ τέλος πρέπει νὰ γράφεται με πολλὴν ἰσχυρίαν, διὰ νὰ μὴ φανῆ ὁ συγγραφεὺς βιαζόμενος νὰ τελειώσῃ. Ἐν ᾧ τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ φυσικόν, κάμνει πολὺ κακὴν έντύπωσιν καί εἰς τοὺς ἀναγνώστους καί εἰς τοὺς κριτικούς.

Πάλιν πτωχὴ . . . καί ἐπὶ πλέον δυστυχῆς. Τῇ ἀπομένει μόνον ἡ ἀνάμνησις ὡς όνειρου, ἀντανακλωμένη έντός τῶν γαλανῶν της ὀφθαλμῶν . . . Τὴν βλέπω τόρα ἐμπρὸς μου με τὰ μαῦρα, ἀντιτιθέμενα πρὸς τήν ῥοδίνην ὄλιν τοῦ οἰκίσκου, τίς οἶδε τί όνειροπολοῦσαν παρά τὸ παράθυρον, τὸ ὁποῖον ἐξῶθεν περιθίει ἀνέρωπων κισσός . . . Ἡ καρδία μου αἰμάσσει πρὸ τῆς εἰκόνας καί με καταλαμβάνει ἀγανάκτησις ἐναντίον τῆς τύχης καί τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἐνάρετος αὕτη καί ὠραία, ἡ ἀγαπήσασα τόσον, δέν ἐδικαιοῦτο νὰπαίτῃ παρά τῆς μοίρας ζῶντα παρ'

αὐτῇ τὸν σύζυγόν της; ἀλλὰ καί ὅταν αὐτός ἀπέθανε — διότι δέν ὑπάρχει πλέον Μοῖρα, — οἱ ἄνθρωποι δέν ἔπρεπε νὰ τήν ἀφήσωσιν ὅπως τήν εἶχεν ἐκεῖνος, εἰς ἀμοιβὴν τοῦ έρωτος καί τῆς αὐταπαρνησίας της; Φεῦ! ἡ κακία εὔρε σύμμαχον τὸν . . . δικηγόρον.

Ἡ σκέψις αὕτη, ἡ τόσον ἀπαισιόδοξος, δέν πρέπει νὰ ἐκφρασθῆ ποτὲ έν τῇ συνεχείᾳ τοῦ διηγήματος. Ἀντὶ διηγηματογράφου, δηλ. ζωγράφου έν τοῦ ἀληθοῦς, θά ἐφαινόμεν τότε νεφελώδης ἱεροκλήρυς. Τουναντίον ἡ ἀρχικὴ σκέψις πρέπει νὰ ὑπολανθάνῃ, νὰ διαπνέῃ ἐκάστην γραμμὴν, ἐκάστην λέξιν τῆς διηγήσεως, καί νὰ πικρίσται ἀμέσως εἰς τήν πρώτην φιλοσοφικὴν βλῆσιν τοῦ ἀναγνώστου. Οὕτως ὑπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ μίας εἰκόνας κρύπτεται ἡ ἀφρημένη ἰδέα τοῦ ζωγράφου.

Καί ἀποτελεῖται ἕως ἐδῶ τὸ διήγημα, ἀλλὰ δέν τελειώνει· διότι τὰ διηγήματα δέν πρέπει νὰ ἔχουν τέλος πλήρες—έν ἐπιτρέπεται ἡ φράσις. Πρὶν ἢ τὸ ἀντιγράψω—ἐπὶ τῆς μίας ὄψεως ταινιῶν χάρτου καί καθαρὰ, πρὸς εὐκολίαν τοῦ τυπογράφου — πρέπει νὰ ἐπιθεωρήσω τὸ ὕφος. Μὲ τινὰς μεταθέσεις ἢ μεταβολὰς, καθίσταται μουσικωτέρα, ἀρμονικωτέρα ἡ φράσις. Ἐν τῇ ἐπιθεωρήσει ἀντικαθιστῶ διαφυγοῦσαν ἀκυρολεξίαν, ἡ καλλύνα τὴν ἐμφρασιν, διορθῶνω ἀπροσεξίας ἢ ἀπακλείφω ἀσπλάγγως ὄσους εὔρω πλαταιασμούς. Ἐπειτα βασανίζων τὴν λέξιν, βασανίζω τὴν ἰδέαν. Ἀνθρώπος ἐπιμελούμενος τοῦ ὕφους του, ἐπιμελεῖται ἐπίσης καί τῶν έννοιῶν του. Ἐν τῇ δημιουργικῇ φιλολογίᾳ τὸ ὕφος εἶνε τὸ πρῶτον χαρακτηριστικὸν δοκιμότητος καί ἐπιτυχίας. Πιστεύσατέ μοι· εἶνε πρόληψις, ἐλεγχομένη ὑπὸ φιλοσοφικῶν λόγων, τὸ ὅτι ὑπάρχουν συγγραφεῖς καλλιτέχναι γραφόντες ὠραίαν γλῶσσαν καί ἄσχημα πράγματα. Ὅραία γλῶσσα τουναντίον εἶνε ἐκείνη, ἡ ὁποία ἀποδίδει ὠραίας έννοιας. Σχολαστικὸν δὲ ἀκαλλές καί βαρὺ ὕφος δέν εἰμπορεῖ ποτὲ νὰ χαρακτηρίξῃ ἀξιανάγνωστον βιβλίον.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Δέκα ὄργυιας ἀπ' τὸ σερᾶκι μακρὰ
εἶδε πῶς τὸ καίκι ἐσταμάτησε
γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὴν ταλαίπωρη Χρυσή.

Οὕτω λοιπὸν ὁ Λιάκος, ἄγων τὴν πολυτίμον
λείαν, καταφεύγει εἰς Ὀλυμπον, εἰς τὰ ἀπρό-
βατα λημέρια του. Ἄλλ' ὁ πανούργος παῖς
διασπείρει εἰς Ἰωάννινα, ὅτι ὁ Λιάκος ἀπήγαγε
τὴν κόρην εἰς τὰ βουνὰ ἕνα τὴν ἀτιμάσῃ.

Πιστεύουν οἱ ἀρματωλοὶ τὸ φεῖδι καὶ πηδοῦνε
πάνω ἔς τὸ γέρο Ὀλυμπο μ' ἀδέρφια νὰ πιασθοῦνε.
Ἐμπρὸς των τρέχει ἕνας νῆος, ποῦ τὰ βουνὰ γνωρίζει,
σὰν ἔξυπνο λαγωνικὸ κάθε σπηλιὰ σκαλίσει.
Εἶνε ὁ Νίκος τῆ Χρυσῆ ὠραιοῦσθε νὰ σώσῃ.

Κατόπιν ἐπάγεται ὁ ποιητὴς τὸ ἐξῆς καλὸν
λυρικὸν ἄσμα ὅπερ ὅμως συνδέεται χαλαρῶς
πρὸς τὴν διήγησιν:

Τί εἶν' ὁ κόσμος; πὲς χωράφι
ὅπου ὁ Χάρος ἀλετριζει,
τὴν τύχη μας ἔς τὸ χῶμα γράφει
καὶ ἄπωνα μᾶς ἀλωνίζει.

Κεντᾶ τὸ μαῦρο τὸ ζευγάρι
καὶ τὸ ἀλέτρι ξεριζώνει.
μαζὶ μὲ τ' ἄγριο χορτάρι
ὅτι καλὸ ἐκεῖ φυτρώνει.

Ποῖος θὰ νὰ πῆ τοῦ νοικοκύρη
ἕνα χωράφι νὰ μὴ σκάψῃ,
καινούργιο σπόρο νὰ μὴ σπείρῃ
γιατί δυὸ λούλουδα θὰ βλάψῃ;

Ἄδικος, δίκαιος εἶνε νόμος
ὁ θάνατος ἀδέλφια. Θάρρος
ὀλίγος τῆς ζωῆς; ὁ δρόμος
καὶ βιαστικός ὁ μαῦρος Χάρος.

Ἄρματωλοὶ καὶ κλέφται συγχρούονται ἡ
Χρυσὴ σπεύδει εἰς τὴν συμπλοκήν, ἀλλ' εἶνε
ἄργα.

Πρὶν ἀκουσθῆ ἡ φωνὴ τῆς, μιὰ φαμακερὴ
εἶχε σφυρίζε σφαῖρα, καὶ ἔς τὸ πλάγι τῆς
ἔπεσ' ὁ Λιάκος, καθὼς πέφτει πλάτανος,
ὅπου τὸν κόφτει τὸ πελέκι σφύριζα.

Ἄλλ' ὁ δόλος τοῦ παῖς ἀπεκαλύφθη ταχέως,
οἱ ἀρματωλοὶ ἐθρήνησαν τὸν τίμιον Λιάκον,
καὶ ὁ Νίκος ἐνυμφεῖθη τὴν Χρυσήν.

Τοιαύτη εἶνε ἡ ὑπόθεσις, τῆς ὁποίας ἡ διή-
γησις, κατατεινομένη εἰς μῆκος, στερεῖται γορ-
γότητος καὶ ἐκπίπτει ἐν πολλοῖς εἰς πεζολογίαν,
ἡ δὲ πλοκή εἶνε πῶς βεβιασμένη καὶ μυθιστο-
ρικὴ. Ἐν τούτοις τὸ ποίημα εἶνε ἄξιον λόγου
διὰ τινὰ καλὰ λυρικά χωρία καὶ τὴν ποιικίαν
τοῦ μέτρου.

Ἐνα τραγοῦδι ἀπελιπισμένο. Τὸ ποίημα
τοῦτο διακρίνεται διὰ τοὺς ῥέοντες στίχους,
τὸν πλοῦτον τῆς ὁμοιοκαταληξίας καὶ τὴν περὶ
τὴν μορφήν ἐπιμέλειαν. Ἡ ποιησις τοῦ ὅμως,

ἂν καὶ δὲν στερεῖται ἀληθῶν τινῶν εἰκόνων καὶ
ὀρθῶν ἐννοιῶν, καταλήγει εἰς μονοτονίαν, εἰς
κοινούς τόπους, καὶ εἰς ἀνιαρὰν ταυτολογίαν.
Σπανίως ἡ ἀπελιπία τοῦ ποιητοῦ ἐκδηλοῦται
εἰς τόνους ἀληθοῦς καὶ ἐπομένως συγκινούντος
πάθους· ἐκτός δὲ τούτου, ἡ αἰτία τῆς ἀπαισιο-
δοξίας του δὲν εἶνε ἐπικρῆς καὶ ἀποχρῶσα·
ἐφαντάσθη τὸν κόσμον ὠραιότερον ἢ ὅ,τι εὔρεν
αὐτόν, τὸν ἔρωτα διαρκέστερον, καὶ ταῦτα ἐκ-
φράζει διὰ πολλῶν στίχων, ἀνευ πυκνότητος
ἐννοιῶν, ἀνευ πρωτοτυπίας, καὶ δὴ ἐπὶ θέματος,
ὅπερ πολλοὶ καὶ περιφανεῖς ποιηταὶ τοῦ παρόν-
τος αἰῶνος ἐξήντησαν. Ἐν τούτοις δὲν δυνάμε-
θα ν' ἀρνηθῶμεν εἰς τὸν συγγραφεῖα ποιητικὰ
προσόντα ἀναμφισβήτητα, διαφαινόμενα πολ-
λαχοῦ τοῦ ἔργου του, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἐπό-
ναι στροφαί:

Τ' ἀηδὸνι μ' ἀποξύννησε τὸ πλάνο
μὲ τὰ χαριτωμένα του λαλήματα,
κ' ἡ μάνα μου μὲ τὰ γλυκὰ φιλήματα,
ποῦ ἄφινε ἔς τὸ μέτωπό μου ἐπάνω.

Ἐξόπνησα, δὲν εἶχε ξημερώσῃ
καλλίτερα ποτὲ νὰ μὴ ξημέρονε,
κ' ἡ δροσερὴ αὐγὴ νὰ μὴ φανέρονε
ἔς τὰ μάτια μου τὴν εὐμορφίαν τῆς τόσῃ.

Ἐ τῆ δῶσι τὸ φεγγάρι τραθηγμένο
κοκκινωπὴ τῆ φύσι ἐγρωμάτιζε,
καὶ κάτω του ἔς τὸ πέλαγος σχημάτιζε
ποτάμι, σὰν κ' ἐκεῖνο φλογισμένο.

Ἡ νύκτα μὲ τὴν ὑστερὴ πνοὴ τῆς
μὲ ἀρμονία τὰ κλαδιά ἐτέρραζε
καὶ μέλις ἔς τὸ βουνὸ ἐγλυκοχάραζε
σιγὰ σιγὰ τῆ μέρα ὁ πλανήτης.

Ὁ ἥλιος βγήκε τ' οὐρανοῦ ἡ ἄκρη
καὶ τοῦ βουνοῦ ἡ κορυφὴ χρυσώθηκε,
καὶ σὰν διαμάντι ἔλαμψε καὶ ἀπλώθηκε
ἔς τὰ χόρτα τῆς δροσιάς τὸ κάθε δάκρυ.

Ἐ τὸν οὐρανὸν, ἔς τὴ θάλασσα, ἔς τὰ δάση
μὲ χρώματα γλυκὰ τὸ πῶς ἐχύθηκε·
τί μαγευμένος κίσμος ἀναστήθηκε!
πρῶτῃ φορᾷ ποῦ ἐγνωρίζα τὴν πλάσι.

Καὶ περαιτέρω:
Ὁ παγωμένος ἄνεμος μὲ δέρνει
ἔς αὐτὸν τὸν κόσμον, ποῦ γυρίζω μόνος μου,
κι' αὐτὸς ὁ ἀτελείωτος ὁ πόνος μου
μιὰ ἡδονὴ εἰς τὴν ψυχὴν μου φέρνει.

Ναί, ὅσο τὸ ἀστέρι μου θαλόνει,
ἡ ἐρημιὰ γλυκύτερη μοῦ φαίνεται
καὶ ἡ καρδιά μου κάποτε εὐφραίνεται
μὲς ἔς τὸ σκοτάδι ποῦ τὴν σθαβάνει.

Μὲς φέρνει ἡδονὴ καὶ μᾶς μεθάει
κ' ἡ δυστυχία, σὰν τὴν εὐτυχία μας,
καὶ πλανημένη τότε ἡ φαντασία μας
σὲ νέους κόσμους πάλι μᾶς πετάει.

Ἦ! πόσο, πόσ' ὠραῖα μὲ τὴν πλάνη
ξεγάνουμε τὰ βάσανα ποῦ ἔχουμε.
καὶ πόσο ἔμπρὸς εὐτυχισμένοι τρέχουμε
ἐκεῖ, ποῦ κ' εὐτυχὴς ποτὲ δὲ φθάνει.

Αἱ στροφαὶ αὗται εἶνε καλαί, ἀλλ' ἀνεπαρ-
κεῖς πρὸς διαφώτισιν τῆς βαθείας ἀληθείας, ὅτι
ὁ δυστυχὴς εὐρίσκει τὴν χαρὰν εἰς τὴν ἰδίαν
δυστυχίαν. Μαργαρίτας ποιήσεως θὰ ἐξῆγεν
ὁ ποιητὴς ἂν ἤθελεν, ἢ ἂν ἠδύνατο νὰ ἐμβά-
θουν εἰς τὰ ἄδυτα τῆς ἰδέας ταύτης. Ἄλλὰ τὸν
θησαυρὸν, ὃν ἀνεῦρεν, ἠρκέσθη νὰ ψύσῃ μόνον
ἄκροισ δακτύλοις.

Πλουσιωτέραν ἔχει τὴν ποιητικὴν φλέβα ὁ
ποιητὴς τῶν Ἀγροτικῶν. Στίχοι δημῶδεις
κατὰ τὸ πλεῖστον ἄπαιστοι, φαντασία καὶ
χάρις καὶ ἄρωμα δημῶδους ποιήσεως, εἶνε παν-
ταχοῦ τοῦ ἔργου ἐπιχειρημένα. Ἀναστρέφεται
εἰς τὸν εὐδαίμονα, μαγικὸν κόσμον τῶν παρ-
δόσεων καὶ γράφει τὸν «Ἡλιο καὶ τὴν Νύκτα»,
«τὴν Νησιωτοπούλα», ἥτις μᾶς ἐνθυμίζει τὰ καθ'
Ἡρώ καὶ Λεάνδρον τοῦ Μουσίου, «τὸ Νεραϊ-
δόπαιδο», «τὴν Τραγουδιστραν καὶ τὸν Βασι-
ληᾶ», καὶ «τὴν Ποδιά τῆς Μαριῶς», ἥτις ἔχει
ὁμοιότητα πρὸς τὴν Στραχοπούταν. Ἄλλ' ἡ πολ-
λὴ προσήλωσις εἰς τὰ δημῶδη πρότυπα ἕημοῖ
τὸν ποιητὴν, ὅστις φαίνεται δὲν ἐχειραφετήθη
ἀκόμη, ὥστε νὰ ταύσῃ τὰ πτερὰ τοῦ ἐλευθέρως
πρὸς τὸν εὐρύν καὶ ποικίλον κόσμον τῆς ποιη-
σεως. Ὁμοιάζει τὸ πτηνόν, ὅπερ γεννηθὲν ἐντὸς
εὐθαλοῦς ἀγροῦ, δὲν ὑποπτεῖται ἐτι ὅτι πέραν
τῶν φραγμῶν αὐτοῦ διανοίγεται ἡ μεγάλην,
ἐλευθέραν, περικαλλῆς φύσις. Ἴσως ἄλλοι ἀ-
σμενίζουσιν εἰς τὴν μέγιστον ἐλαχίστων λεπτομε-
ρειῶν ἀπομίμησιν τῆς δημῶδους γλώσσης καὶ
τοῦ δημῶδους ὅρους· ἡμεῖς ὅμως φρονούμεν ὅτι
ἡ τοιαύτη ἀκρίβεια, ὁ τοιοῦτος ζῆλος καὶ μι-
κρολόγος εἶνε καὶ ἀλυσιτελής. Πρῶτον μὲν διότι
τὰ οὕτω γραφόμενα ποίηματα θὰ ἔχωσι πάντοτε
τοιαύτην τινὰ σχέσιν πρὸς τὰ γνήσια δημοτικά,
οἶαν τὰ τεχνητὰ ἄνθη πρὸς τὰ φυσικὰ. Δεύτε-
ρον δὲ διότι ἡ καλλιέργεια τῆς δημῶδους γλώσ-
σης, ὅπως καταστῆ ὄργανον τῆς καθόλου ποιή-
σεως, οὐδαμῶς προαίεται κατ' αὐτὸν τὸν τρό-
πον. Ὁ Ἕλλην ποιητὴς σήμερον δὲν πρέπει νὰ
εἶνε μόνον δημιουργὸς ποιημάτων, ἀλλὰ καὶ
δημιουργὸς γλώσσης, ἥς κυρίως ἔχομεν ἀνάγκην.
Διότι ἡ μὲν καθαρῶς εἶνε ἀκατάλληλος, ἡ
δὲ δημῶδης ἀνεπαρκής· καὶ εἶνε μὲν αὕτη ἀρ-
μοδιωτέρα πρὸς ποίησιν, ἀλλὰ τίνι τρόπῳ θὰ
πλουτισθῆ, ὥστε νὰ ἐκφράξῃ τὰ ὑψηλότερα
διανοήματα καὶ τὰ βαθύτερα συναισθήματα
τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου; Τοῦτο θὰ διδάξῃ εἰς
τὸν ποιητὴν τὸ ἴδιον ἐκαστοῦ δαιμόνιον καὶ θὰ
συντελέσῃ ἡ παροδος τῶν χρόνων. Ἐν τῆσι
προτρέποντες τὸν χαριέντα ποιητὴν τῶν Ἀγρο-
τικῶν νὰ δοκιμάσῃ εἰς τὸ στάδιον τῆς γλώσσης

τὴν ἐμπνευσιν τοῦ δαιμόνιου του, ἀναγινώσκο-
μεν ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ «τὴν Ποδιά τῆς
Μαριῶς»:

Ἡ ποδιά τῆς Μαριῶς.

Πλένει ἡ Μαριῶ ἔς τὸν ποταμὸν, πλένει τὰς φορεσιὰς τῆς.
Κ' ἡ ὠμορφιάς τῆς λάμπουνε, κι' ἀστράφτουν ἔς τὸ κορ-
μὶ τῆς
Ἀράδες τ' ἀσημόκουμπα κι' ἀράδες τὰ γιουρντάνια.
Καὶ ἔς τὰ καθάρια τὰ νερὰ τὰ πόδια τῆς ἀσπρίζουν
Σὰν νάταν μὲ τριαντάφυλλα καὶ γάλα ζυμωμένα.
Περνοῦν ἐκείθε πιστικοὶ καὶ κυνηγοὶ διαβαίνουν,
Κι' ἄλλοι τὴν λέν Ἀιογέννητη, ἄλλοι τὴν λέν Νεραίδα.
Πέρασε κ' ἕνας σταυραστὸς, πέρασε ἀπάνω ἀπάνω.
Καὶ σὰν νὰ νοιάστηκε κι' αὐτὸς τὴν ὠμορφίαν τῆς κόρης,
Χαμήλωσε ὡς ἔς τὸν ποταμὸν κι' ἀρπάξει τὴν ποδιά τῆς,
Τὴ λαγουριά τῆς τὴν ποδιά, τὴ χρυσοκενημένη.
Ποῦσε ἐμπλάσει ἀπάνω τῆς τὸν οὐρανὸν μὲ τὰστρα.
Καὶ σκούζει ἡ ἄμοιρη Μαριῶ καὶ κλαίει τὴν ποδιά τῆς.
Ὁ σταυραστὸς μεσουρανεὶς χάθηκε μὲς ἔς τὰ ἀστέρια.
Σὲ λίγαις μέραις ὕστερα ταράχθηκεν ἡ χώρα.
Παγᾶνα πῆραν τὰ χωριά τοῦ βασιλιᾶ οἱ ἀνθρώποι
Καὶ δείχνουνε ἔς τὰς λυγερὰς ποδιά γεμάτη ἀστέρια.
Καὶ εὔποιος πῆσῃ τὸ κορμὶ, καὶ ὅποια τὴν πῆ δική τῆς,
Ἐκείνη θὰ τὴν πάρουνε μαζὶ τοὺς ἔς τὸ παλάτι.
Πέρασαν, πέρασαν χωρὶα τοῦ βασιλιᾶ οἱ ἀνθρώποι,
Δείχνοντας τὴ χρυσὴ ποδιά, κι' οὔτε κ' εὐρήθη κόρη
Νὰ τῆς ταираίξῃ ἔς τὸ κορμὶ καὶ νὰ τὴν πῆ δική τῆς.
Καὶ ἔτῃς Μαριῶς πᾶν τὸ χωριὸν καὶ δείχνουνε ἔς τὰς κόρας
Ἀράδα ἀράδα τὴν ποδιά, καὶ τὴν γνωρίζου ὅλας.
Μέσα ἔς τὰς ἄλλαις ἔρχεται καὶ τῆς Μαριῶς ἡ ἀράδα,
Καὶ κοκκινίζει ἀπὸ χαρὰ καὶ παίρνει καὶ τὴν ζώνει,
Τῆς γνωρίζουνε μὲ μίαν τοῦ βασιλιᾶ οἱ ἀνθρώποι.
Καὶ τῆς παίρνουνε μαζὶ, τὴν φέρνουν ἔς τὸ παλάτι.
Παίρνουν αὐτοὶ τὸ τάγμα τους, κι' ὁ βασιλεὺς τὴν κόρη.

Καὶ ἤδη εἰσερχόμεθα εἰς χώραν ὅπου ἡ βλκ-
στησις εἶνε ἀραιοτέρα καὶ τὰ ἄνθη πλουσιώ-
τερα. Ζωογόνοσ αἶρα ἀναψύχει τὰ στήθη μας,
καὶ ἠδύνουσι τὰς ἀκοὰς μας ἀληθεῖς ποιητικοὶ
φθόγγοι, οὗς ἀναδίδει ἡ δημῶδης λυρὰ ποιη-
τῶν ἐμπνευσμένων. Μεταξὺ τῶν λοιπῶν συνα-
γωνιστῶν—ἐξαιρουμένου τοῦ ποιητοῦ τῶν «Ἀ-
γροτικῶν»—καὶ τῶν τελευταίων τούτων νομίζει
τις ὅτι μεσολαβεῖ μέγα χρονικὸν διάστημα.
Ἐκεῖνοι μὲν εἶνε ἡ ἀσθενὴς ἀπήχρησις τοῦ πα-
ρελθόντος, οὗτοι δὲ τὸ παρὸν καὶ τὸ εὐελπι-
προκνακροσμη τῆς μελλούσης ἑλληνικῆς ποιή-
σεως, ἥτις ἀνετέλλει ἀληθῆς καὶ τολμηρά,
ἀναδαπτιζομένη εἰς τὰ νεοποιά νάματα τῆς
δημῶδους γλώσσης. Ἡ γλῶσσα αὕτη ἡ σφρι-
γῶσα ἐν τῇ ἀγνότητι, περικαλλῆς ἐν τῇ τα-
πεινοφροσύνῃ αὐτῆς ὀρεσίβιος παρθένος, ἡ γεν-
νηθεῖσα μετὰ τῶν παλμῶν καὶ ὀνειρῶν τῶν
πατέρων μας εἰς τὰς σιακὰς τῶν δασῶν καὶ
εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, ἡ βαυκαληθεῖσα
ὑπὸ τοῦ ψιθυρίσματος τῆς ἐλάτης καὶ τῶν βυᾶ-
κων καὶ τοῦ φλοίσβου τῶν κυμάτων, ἡ γλῶσσα
ἐν τῇ συνελήθημεν καὶ προσεβλέψαμεν τὴν φω-
τοδόλον πλάσιν καὶ τὸν γαλανὸν οὐρανὸν τῆς
πατρίδος μας, ἡ γλῶσσα ἐν τῇ ἐδόσσαμεν καὶ
ἐλάδομεν τὸ πρῶτον μητρικὸν φίλημα, ἡ γλῶσ-
σα ἐν τῇ ἠσθκνήθημεν καὶ ἀγκυπῆσαμεν.
Ποῖος μορφώσεως εἶνε δεκτικὴ ἡ γλῶσσα
αὕτη, καταφαινεται ἐκ τῶν δύο ἐπομένων ποιη-
μάτων, τῆς κλλιστής ζυνοριδος τοῦ ἐφετεινοῦ

αγώνος, εις τήν ανάλυσιν τῶν ὁποίων εισερ-
χόμεθα.

Τὰ Μάτια τῆς Ψυχῆς μου ἐπιγράφεται ἡ μία
συλλογή, φέρουσα τὸν τίτλον ἐκ τοῦ πρώτου
αὐτῆς ποιήματος, ὅπερ εἰς διστιχα βραθείας ἐμ-
πνεύσεως ἐξεικονίζει τὴν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς
τοῦ ποιητοῦ ἐδρεύουσαν φωτεινὴν, δημιουργικὴν
καὶ προφητικὴν δύναμιν:

Ἐν τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, ποῦ πάθη ταπεινὰ
δὲν ἔχουν τόπο, νοιώθω δυὸ μάτια φωτεινὰ.

Καὶ βλέπω τὰ κρυμμένα, τ' ἀθώρητα θωρῶ,
τὸν ἄνθρωπο, τὴν πλάσι, τ' ἀστέρι τὸν καιρῶ.

Χειροπιαστὰ ξανοίγω τὰ πλάσματα τοῦ νοῦ
κ' ἐπάνω μου σκυμμένους ἀγγέλους τούρανου.

Ἐν τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, τὰ πλεόν μυστικά
ὀλανοιγμένα νοιώθω δυὸ μάτια ἁρμονικά.

Κι' ὄλο μ' ἐκεῖνα βλέπω μιά λύρα μαγική...
Ὡμέ, τὰ δάχτυλά μου δὲν φθάνουν ὡς ἐκεῖ.

Διαβάζω ἔς τὸ βιβλίον τῆς φύσεως τὸ τρανὸ
κάθε στυστὸ ψῆφιο καὶ νόημα σκοτεινὸ.

Ἐν μόνον παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι τὸ ἐν
εἶδει ἐπιφθόου ἐπανερχόμενον διστιχον:

Ἐν τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου κτλ.
ἐπαναμβάνεται ὑπὲρ τὸ δέον συγχα, ἐξάκις δὲ
τὸ ἡμιστίχιον:

νοιώθω δυὸ μάτια μυστικά.

Τὸ ποίημα « ἡ Ἀλήθεια » εἶνε μὲν ἐπίσης
ἄξιον λόγου, ἀλλὰ καθόλου ἐξεταζόμενον εἶνε
κατώτερον τοῦ ὕψους τοῦ θέματος, ἀνταξίαν τοῦ
ὁποίου εἶνε μόνον ἡ ἐξῆς ὠραία στροφή:

Ὁ Ἀρχιμήδης σὲ ζητᾷ ἰσοῦς κύκλους του, ὁ Σωκράτης
σ' ἀκούει σὲ μιά κρυφῆ φωνῆ, σὲ βρίσκει ὁ Σπαρτιάτης
ἔταν γυμὰς ἔς τὸν πόλεμον καὶ στέκει καὶ πεθαίνει.
Σὲ βλέπει ὁ γέρος θλιβερὰ ἔς τοῦ μνήματος τὰ σκότη,
καὶ ἔς τὴν ἀφρόντιστῃ ζωῇ καὶ ἔς τὴν ἀγάπῃ ἢ νιότη
κι' ὁ δίκαιος ἔς τὴν ἀρετῇ ποῦ ζῆ συχνὰ κρυμμένη.

Τρίτον ποίημα τῆς συλλογῆς εἶνε « ἡ Ξενι-
τεμμένη, » ποίημα περιέχον ποιητικὰς καλλονὰς,
ἀλλ' ἀτημέλητον καὶ μακρὸν καὶ χαλαρὸν.
Ξενιτεμμένην ὀνομάζει ὁ ποιητὴς τὴν ἐν τῷ
μουσεῖῳ τοῦ Λούβρου κατατεθειμένην Ἀφροδί-
την τῆς Μήλου.

Σ' ἓνα παλάτι ἀργοντικό, ἔς τὸ ἐκκουστὸ Παρίσι
Ξενιτεμμένη βρίσκειται κι' ἀφθαρτὴ βασιλεύει
μακροκαμάτι θεᾶ, τῆς Μήλου ἢ Ἀφροδίτη.
Ἀπὸ ἔμπροστὰ τῆς ὁ καιρὸς περνάει, δὲν τὴν ἐγγίζει,
τὰ μάτια τῆς δὲν δέχονται τὸ φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιον,
καὶ λάμπουν ὅλα γύρω τους ἀπ' τῆ δική τους λάμψη:
τὰ μάτια τῆς τ' ἀδάκρυτα ἔς ἄλλους τὰ δάκρυα φέρνουν,
τὰ στήθη τῆς τ' ἀμάραντα καρδιόχτυπο δὲν ἔχουν,
ὅμως ραγίζουσι καρδιαῖς καὶ γόνατα λυγίζουσι
τὰ γείλη τῆς τ' ἀγέλαστα τοὺς πονηροὺς φοβίζουσι,
καὶ τὰ κοιμμένα χεῖρα τῆς βαθεῖα ἢ καρδιαῖς τὰ νοιώθουν
νὰ ξεροξίνουσι στοχασμοὺς ἀνάξιοις, φαῦλα πάθη.
Καὶ τὸ παλάτι εἰν' ἐκκλησιὰ ποῦ ἀντὶ βωμοῦς κ' εἰκόνας
κρατεῖ τὸν ἴδιον τὸ θεὸ μέσῃ φανερωμένο,
κι' ὄλο ἀπὸ Νότου καὶ Βορείου κ' Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως
ἐμπροστὰ τῆς κόσμος σέρνεται γιὰ νὰ τὴν προσκυνήσῃ.

Ἐρχεται καὶ ὁ ποιητὴς καὶ πίπτει πρὸ τῶν
ποδῶν τῆς παρακαλῶν αὐτὴν νὰ ἐπιστρέψῃ
εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ μὴ καταφρονήσῃ τὴν
γλῶσσαν του· διότι

οἱ ποιηταὶ ποῦ τώρα
μὲ τὰ τὰ συντριμμια ἀπόμειναν ἔς τὴν ἔρημην Ἑλλάδα,
λαλοῦν μὲ γλῶσσα ἐλεύθερη κι' ἀπλαστὴ καὶ βουήσια,
ἀλλὰ γλυκεῖα καὶ γνώριμη ἔς τὰ θεῖα τ' αὐτιά σου,
γιατὶ ναι γλῶσσα τῆς ζωῆς καὶ γλῶσσα τῆς ἀλήθειας.

Μέχρι τινὸς τὸ ποίημα βραίνει καλῶς, ἀπο-
πνεόν ἀληθὲς αἶσθημα· ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα χα-
λαροῦται καὶ πίπτει Ἡ παρομοίωσις τῆς Ἑλ-
λάδος πρὸς τὸν Ἄδωνιν δὲν ἀρμόζει ἡ Ἑλλάς
δὲν ἀνακμίνει τὴν Ἀφροδίτην ὡς ἀναστήσει
αὐτὴν ἐκ νεκρῶν, ἀλλὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὰς
τέχνας. Οὐδὲ εἶνε δυνατὸν ἡ θεὰ τοῦ ἔρωτος,
κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ποιητοῦ.

νὰ πλάσῃ ταῖς καρδιαῖς μας
ἀγναῖς, διπλοθεμελιωταῖς, ἀφθαρταῖς ἐκκλησιαῖς,
καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ ἡμῖν δύναμιν

γιὰ τὰ μεγάλα ἔργα.

Πολὺ ὠραιότερα κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην,
θὰ ἦτο « ἡ Ξενιτεμμένη, » ἂν ὁ ποιητὴς καθι-
κέτευε τὴν θεᾶν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐγκατα-
λειμμένην πατρίδα τῆς οὐχὶ ὡς Ἀφροδίτην,
ἔστω καὶ τὴν Οὐράνιαν, ἀλλ' ὡς θεᾶν τοῦ κα-
λοῦ ἐν τῇ τέχνῃ, ὡς τὸ ἰδεώδες τῆς καλλιτε-
χνίας, ἣτις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν
Ἑλλάδα τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, τοῦ ὁποίου τὴν
παρέλευσιν εἰλικρινῶς θρηνεῖ ὁ ποιητὴς. Ὡς ἔχει
νῦν τὸ ποίημα φαίνεται ἡμῖν ἀγαλμα τοῦ
ὁποίου ἡ μὲν κεφαλή εἶνε ὠραία, τὸ δὲ λοιπὸν
σῶμα ἀμελῶς καὶ ἀσυμμέτρως ἐξεργασμένον.

Ἐτερον καλὸν ποίημα τῆς συλλογῆς ταύτης
εἶνε « οἱ Θεοὶ ». Καὶ ἐν τούτῳ ὡς καὶ ἐν τοῖς
προμνημονευθεῖσι ποιήμασι, καταφαίνεται ἡ βρα-
θεῖα φιλοσοφικὴ ἀντιληψὶς τοῦ ποιητοῦ. Ἀλλ'
ἡ φιλοσοφία του ὅμως ἐνταῦθα δὲ πηγάζει ἐξ
ἐλευθέρως ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, ἀλλὰ τούταν-
τίον ἡ ποίησις του ἀντλείται ἐκ τῆς γνωστῆς
καὶ πολλαχῶς ἐκφρασθείσης ἰδέας, ὅτι ὁ ἀρχαῖος
κόσμος εἶνε ἡ ἐνσάρκωσις τῆς λατρείας τοῦ κα-
λοῦ καὶ ὠραίου, ὁ δὲ χριστιανικὸς ἢ ἀποθέωσις
τοῦ ἡθικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀγαθοῦ. Οἱ θεοὶ, ὡς
ἐπιγράφεται τὸ ποίημα, εἶνε ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ
Ἰησοῦς, τὸ ὠραῖον καὶ τὸ ἀγαθόν.

Ἡ πρώτη ἀπὸ τῆς θάλασσας τὴν τρισεβθὴ ἀγκάλῃ,
τῶν ἀστειῶν ἀστέρι,
ἀφρόπλαστῇ, ἡλιοστάλαχτῇ γεννιέται καὶ προβάλλει
ρόδα καὶ χάρδια κλειῖ ἔς τὸ κάθε χεῖρι.
Κ' ἡ δευτέρη... Σ' ἐνὸς βουνοῦ βραχόσκιαν ἀνταρτισμένην,
μαρτυρικὸς, ὠραῖος,
φορεῖ στεφάνι ἀκάνθινο, σκύθει, βογγάει, πεθαίνει,
εἰς τὸν σταυρὸν ἐπάνω ὁ Ναζωραῖος.

Πρὸ τῶν περιλαμβανῶν αὐτῶν εἰκόνων, αἰτινες
ἐξαστράπτουσιν ἐνώπιόν του εἰς τὰ βάθη τῶν
αἰώνων, ἐπισκιαζοῦσιν πάντα τὰ ἀνθρώπινα

μεγαλεῖα, αἰσθάνεται ὁ ποιητὴς ἀναβαινοῦσαν
ἐκ τῶν μυχῶν τῆς καρδίας προσευχὴν,

Ἔτσι μὲ πόνο χριστιανοῦ κ' εἰδωλολάτρου πόθο
μαζὶ παράξενα ζευγαρωμένη.

Ὡ! χαῖρε, ποῦ τ' ἀνθρώπινο κορμὶ ἀποθεόνεις,
οὐρανογεννημένη!

Καὶ σὺ, Χριστέ, ποῦ τῆς ψυχῆς πατρίδα φανερόνεις,
καινούργια, ὄνειρεμένη!

Ὡ! χαῖρε, ποῦ γεννήθηκες γιὰ μᾶς μὲ γέλοιο πλάνο
ἔς τὸ μαγικὸ σου στόμα.

καὶ σὺ ποῦ πέθανες γιὰ μᾶς καὶ ἔς τὸν Σταυρὸν ἐπάνω
μ' ἀγάπης λόγια ἀκόμα!

Οὕτω προβαίνει τὸ ποίημα εἰς στίχους μὴ
ἐκφραζοντας μὲν πρωτοτύπους ἰδέας, ἀλλὰ
σεμνοὺς καὶ περιπαθεῖς καὶ συγκεντροῦντας, ὡς
ἐν φωτεινῇ ἐστία, μετὰ δυνάμεως καὶ βροχῦτη-
τος τοὺς ἐξέχοντας χαρακτῆρας ἀμφοτέρων τῶν
θεῶν, καὶ καταλήγει εἰς τὰς ἐξῆς ἀληθεῖς στροφάς:

Κι' ἂν καμμιὰ ἡμέρα ὁ ἄνθρωπος σηκώσῃ τὸ κεφάλι
ὡς τὰ οὐράνια ὕψη,
καὶ κάθε δύναμι ἀρνηθῇ καὶ τοὺς θεοὺς προσβάλλῃ
καὶ τοὺς βωμοὺς συντρίψῃ,
καὶ κρεμισμένοι ἀπὸ ἕψηλὰ οἱ θεοὶ ἔς τὰ καταχθόνια
λησμονηθοῦν κ' ἐκεῖνοι,
πάντα θεοὶ θὰ εἶνε τῆς γῆς ἢ ἐμμορφῆς ἢ αἰώνια
κ' ἡ αἰώνια Καλοσύνη!

Ἄλλ' ὁ ἄδαμας τῆς συλλογῆς εἶνε « Μαρία ἡ
Πενταγιώτισσα. » (1)

Ὀλίγοι βεβχίως ἀγνοοῦν τὸ ἐξῆς τραγούδι
τοῦ λαοῦ τοῦ ὁποίου τὴν ἱστορίαν ἐδημοσίευσεν
ὁ κ. Καρκαβίτσας ἐν τῇ Ἐστίᾳ τοῦ 1889.

Ἐν τὰ Σάβωνα σφάζουν ἄρνια
— Μαρία ἡ Πενταγιώτισσα! —
καὶ ἔς τὸ Χριστὸ κρείρια,
καὶ ἔς τῆς Μαρίας τὴν ποδιά
— Μαρία ἡ Πενταγιώτισσα! —
σφάζονται παλληκάρια.

Ἐκ τούτου ἐμπνευσθεῖς ὁ ποιητὴς, ἐδημιούρ-
γησε ποίημα ἀρκικρινῶς ἑλληνικόν. Τὴν φρικτὴν
ἢ αἰσθανόμεθα ἐκ τοῦ λαϊκοῦ ἄσματος κατα-
θωσεν ὁ ποιητὴς νὰ ἐμψύσῃ εἰς τὸ καλλιτε-
χνημὰ του, καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ εἰς στίχους
πάλλοντας καὶ φρικιῶντας τὴν μυστηριώδη ἐ-
κείνην μορφήν, Μαρίαν τὴν Πενταγιώτισσαν, τὴν
νέαν ταύτην Λιλιθ τῆς Ἑβραϊκῆς μυθολογίας,
τῆς ὁποίας οἱ ἀμβρόσιοι πλόκαμοι ἐνεψυχούντο
εἰς ὄψεις ἀποπνιγόντας τοὺς ταλαίπωρους νέους,
οἵτινες ἤθελον ἀναφλεθῆ ὑπὸ τοῦ δαιμονίου
αὐτῆς κάλλους. Ὡς ὁ Χάρως τοῦ δημοτικοῦ ἄ-
σματος διερχόμενος:

σέρνει τοὺς νιοὺς ἀπὸ ἔμπροστὰ, τὺς γέροντας κατόπι,
τὰ τρυφερὰ παιδοπούλα ἔς τὴ σέλλα κρηνατισμένα,
οὕτω καὶ ἡ Πενταγιώτισσα, ἐν ἀφθαρτῷ καλλ-
λονῇ, ἦν οὐδ' αὐτὸς ὁ θάνατος ἔσχυσε νὰ ἀλ-
λοιοῦσῃ, ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ μνήματος πρὸ τοῦ
ποιητοῦ, περιεστοιχισμένη ὑπὸ τῶν θυμῶν τῆς:

(1) Ἐδημοσίευσεν ἐν σελ. 369 τοῦ Δ' τόμου 1890 τῆς
Ἐστίας.

Ἄγρια ἀγνοῦδάτω, παλληκάρια,
ἀθῶα θυμάτω, κι' ἀθῶοι φονιάδες,
πίσω σου τρέχουνε, σ' ἀκολοθοῦνε
κι' ὄλοι ἀπὸ ἔρωτα γιὰ σὲ μαθῶνε.

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ποιητὴς, καίπερ φρίττων πρὸ
τῆς ἐμφανίσεως ταύτης, αἰσθάνεται τὴν μεθυ-
στικὴν, ὀλεθρικὴν ἐπιρροὴν τοῦ κάλλους καὶ φλέ-
γεται νὰ περισφιγῇ τὴν Πεντάμορφον εἰς τὰς
ἀγκάλας του, πρὸς οὐδὲν λογιζόμενος ὅτι τὸ
φίλημά τῆς εἶνε φονικόν καὶ τὸ περίπτωμα τῆς
συντρίβει ὡς ξηρὰν καλαμὸν τὴν σιδηρὰν νεό-
τητα.

Οὕτω εἰς γραμμὰς ἐναργεῖς καὶ δραστικὰς
ἐξεικονίζετο ἡ καταστρεπτικὴ ἔρμη τῆς σαγη-
νευτικῆς καὶ ἀπροσμάχου, ἀλλ' ἀναισθήτου καὶ
σκληρᾶς ὠραιότητος.

Τοιαύτη εἶνε ἡ ἀξιόλογος αὕτη συλλογή, ἐμ-
φανίνοσα ποιητὴν δόκιμον καὶ βαθύν, ὅστις
τανύει τὰς πτέρυγας πρὸς ὑψηλὰ ἰδεώδη, ἀλλὰ
δὲν ἐξικνεῖται πάντοτε μέχρις αὐτῶν· καὶ ὅστις,
ἀμελῶς ἔχων ἐνίοτε περὶ τὴν ἐξωτερικὴν μορ-
φήν, δὲν περιβάλλει τὰ πλάσματα του τὸν τύ-
πον, τοῦ ὁποίου ταῦτα εἶνε δεκτικά. Τὸ βεῦμα
τῆς ποιήσεώς του βραει πλατὺ, ἀλλ' ἐνιαχοῦ, ὡς
εἰς τὴν Ξενιτεμμένην, ἀκανόνιστον καὶ ὑπερ-
πηδῶν τὰ ὄρια τὰ ὁποία ἡ φύσις ἀπαιτεῖ καὶ
τάσσει ἡ τέχνη, ἣτις διὰ τοῦ περιορισμοῦ δίδει
μείζονα ἐλευθερίαν καὶ δύναμιν καὶ ἐναργεῖαν
εἰς τὴν ἰδέαν, ἣτις, κατὰ τὸν γερμανὸν ποιη-
τὴν Γαίβελ, εἶνε βραει ὕδωρ, ἀλλὰ περιοριζομένη
ὑπὸ τῆς τέχνης, γίνεται ἀδάμας ἐξαστράπτων.

Τελευταῖον ἐξεταζομεν Τὰ Ἐρεῖπια. Γλῶσ-
σα κομψὴ καὶ γλαφυρὰ, ἀμεμπτος στιχοῦρ-
για, πλουσία ὁμοιοκαταληξία, ῥυθμοὶ εὐπε-
τεῖς, συμμετρία καὶ χάρις καὶ ἐν γένει ἐντέ-
λεια μορφῆς ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ποιητικὴν
σύλληψιν διακρίνουσιν ὑπὲρ πάσας τὰς λοιπὰς
τὴν συλλογὴν ταύτην. Καὶ εἶνε σπουδαιότατον
ἐν τῇ ποιήσει, ὡς προλαβόντες εἶπομεν, ἡ ἐξω-
τερικὴ μορφή, ἐσφαλμένως δὲ ὀνομάζεται αὕτη
τὸ ἐνδυμα τῆς ἰδέας· εἶνε τὸ σῶμα τῆς, εἶνε
αὕτη αὕτη ἡ ἰδέα. Διὰ τοῦτο πᾶν ποίημα κα-
λὸν δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὴν σύλληψιν μόνον γεν-
ναίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τελείαν. Οὐδὲν
τῶν ποιητικῶν ἀριστουργημάτων διακρίνεται
κατὰ τὴν ἰδέαν ἢ κατὰ τὴν μορφήν μόνον,
ἀλλὰ κατ' ἀμφοτέρω. Διότι μορφή καὶ ἰδέα
εἶνε συμφυῆ, ὡς ψυχὴ καὶ σῶμα.

Τὰς ἀρετὰς ταύτας, ὧν εὐμοιροῦσι τὰ πλεῖστα
ποιήματα τῶν « Ἐρεῖπιων », ἀνευρίσκωμεν εὐθύς
ἐν τῷ προομίῳ:

Ἐκεῖ ποῦ ἦταν ἄλλοτε μαρμαρίνο παλάτι,
ἢ πύργος σιδερόφρακτος ἢ ἐκκλησιὰ ἁγιασμένη,
διάβηκε ὁ Χρόνος κ' ἔρριξε τὸ βλακάνο τοῦ μᾶτι
καὶ τῶρ' ἄλλο δὲν μένει
παρὰ νεκρὰ χαλάσματα, οἱ γκρεμισμένοι τοῖχοι

Μέσ' 'ς τήν καρδιά μου, πού ἡ χαρὰ τήν εἶχε σάν
παλάτι
καί λειτουργοῦσε ὁ ἔρωτας σά σ' ἐκκλησι' ἀγιασμένη,
διάβηκε ἡ Λύπη κ' ἔρριξε τὸ βάζκανό της μάτι
καί τῶρ' ἄλλο δὲν μένει
παρὰ νεκρὰ χαλάσματα, οἱ θλιβεροὶ μου στίχοι.

Καλὸν εἶνε καὶ τὸ ποίημα «αἱ γυναῖκες τοῦ
'Ομήρου».

Αἱ γυναῖκες τοῦ 'Ομήρου.

'Απ' ταῖς γυναῖκές σου, 'Ομήρη, δὲν λησμονῶ καμμιά,
ἀπὸ τῆ θεογέννητη τοῦ Μενελάου 'Ελένη
ὡς τὴν καλὴ νοικοκυρὰ τῆ Ναυσικάα, πού πλένει
τὰ κεντημένα της προικιά 'ς τὴν ἀκροποταμιά.

Μέσ' 'ς τοὺς κειροὺς ἀπέμεινε ἡ μνήμη των πιστή,
γιατὶ θλαῖς ταῖς ἐγέννησεν ἡ δύναμις σου ἡ ἴδια
καί σκλάβαις καὶ βασιλισσαῖς, θλαῖς φοροῦν στολίδια
τούς διαμαντένιους στίχους σου, τυρὸ τραγουδιότη.

Μ' ἂν ὄλαις εἶνε ἔξαιουσταῖς, κ' ἡ κάθε μιὰ τρανή,
ἡ Πηνελόπη μοναχά, 'ς τὸν ἀργαλιῶ σκυμμένη
ἀγρυπνῆ ὑφαίνει ὀλημερίς, κ' ὀλονυκτίς ξεραίνει
τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τιμῆς 'ς τὸ ἀτέλειωτο πανί.

Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ 'ς τῆ δόξα τους ταῖς ἄλλαις παραιτῶ
κ' ἀπ' ὄλαις πού ἐτραγουδῆσε ἡ ἀθάνατή σου λύρα
τὴν Πηνελόπη μοναχὴ μέσ' 'ς τὴν καρδιά μου ἐπήρα
καὶ πάντοτε μιὰν ὁμοία της γιὰ ταῖρι μου ζητῶ.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο τετραστίχον φαίνεται
ἡμῖν κἄπως πεζότερον καὶ ἐξασθενοῦν τὴν ἐκ
τοῦ ὅλου καλὴν ἐντύπωσιν.

Τοιαύτην ἀδυναμίαν δεικνύει ὁ ποιητὴς καὶ
ἀλλαγῶ, οὐ μόνον εἰς στίχους, ἀλλὰ καὶ εἰς
ποίημα ὀλόκληρον, ὅποιον εἶνε τὸ ἐπιγραφόμε-
νον «οἱ ντροπαλοί.» ὅπερ κατέρχεται εἰς πεζῶς
καὶ ἐπουσιώδεις λεπτεμερείας, ἀντιβαινούσας
πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν αἰσθημα, ὅπερ ἄλλως
διακρίνει τὸν φιλόκαλον ποιητὴν. Ὁμοίως ἀπο-
δοκιμαζόμεν καὶ τοὺς ἐξῆς στίχους:

Καὶ τὸ λουλοῦδι ἀρχινᾷ κ' αὐτὸ νὰ μαραθῆ.

Τὰ πουλιὰ κελαιδοῦν μὲ νάζι.

'Η νύχτα ἡ μελαχρινὴ
σκλάβα τοῦ χρόνου τοῦ Σουλτάνου.

'Ὅσον μικρὰ καὶ ἂν φαίνωνται ταῦτα, εἶνε
ὅμως κηλίδες, αἵτινες τόσον καταφανεστεραὶ
καὶ ὄχληρότεραι ἀποβαίνουσιν, ὅσον στιλπνό-
τερον καὶ ὁμαλότερον εἶνε τὸ κάτοπτρον τῆς
ποιήσεως, ὅπερ ἐπισκιαζοῦσιν αὐταί.

'Ὁραῖον ἐν τῇ βραχυτάτῃ αὐτοῦ εἶνε «ἡ Ἄλ-
κυῶν» ποίημα χρυσῆς συμμετρίας καὶ πλαστι-
κοῦ κάλλους:

'Η Ἄλκυῶν.

'Η Ἄλκυῶν, τὸ σπαθωτὸ καὶ γρήγορο πουλί,
περνᾷ κοντὰ ἀπ' τῆ θάλασσα καὶ μόλις τὴν ἐγγίζει
πάλι σκρόνεται ψηλὰ καὶ πάλι φτερουγίζει,
καὶ δὲν ἀκούει τῆ θάλασσα ὅπου τὴν προσκαλεῖ
ἡ Ἄλκυῶν τὸ σπαθωτὸ καὶ γρήγορο πουλί,
ὅπου περνᾷ ἀπ' τῆ θάλασσα καὶ μόλις τὴν ἐγγίζει.

'Η Εὐτυχία, σπαθωτὸ καὶ γρήγορο πουλί,
μέσ' 'ς τὴν καρδιά μου ἔρχεται καὶ μόλις τὴν ἐγγίζει
πάλι πετᾷ καὶ χάνεται καὶ πάλι φτερουγίζει,
καὶ δὲν ἀκούει καὶ τὴν καρδιά, ὅπου τὴν προσκαλεῖ

ἡ Εὐτυχία, σπαθωτὸ καὶ γρήγορο πουλί,
ὅπου περνᾷ ἀπὸ τὴν καρδιά καὶ μόλις τὴν ἐγγίζει.

'Επίσης ἀξιοσημείωτον διὰ τὸ ρυθμικὸν αὐτοῦ
κάλλος καὶ τὴν ἀρμονικὴν τῶν στίχων πρὸς τὴν
οὐσίαν εἶνε τὸ ποίημα «Ἡ ξενιτεμένη μου χαρὰ»:

'Η ξενιτεμένη μου χαρὰ.

Μολυβένιος βόαχος σάν βουνὸ
εἶνε 'ς τὴν καρδιά μου καὶ βαρύνει
τ' ἄνθος τῆς ζωῆς τὸ προῖνὸ
μιὰ φωτιὰ θεόρατη μαρναίνει.
Θέλω μὲ τὰ δάκρυα νὰ τὴν σβύσω,
μὰ κ' αὐτὸ κυλοῦν φαρμακερά...
'Αχ, ἂς ἤμπορούσε νάλλθῃ 'πίσω
ἡ ξενιτεμένη μου χαρὰ!

Τ' ἄστρα νυσταγμένα μὲ θωροῦν
καὶ θολαῖς ἀκτίνες μου χαρίζουν.
Τὰ λουλοῦδια σάβανα φοροῦν
κ' ὄλα νεκρολίθωνο μουίζουν.
Θέλω τὰ πουλάκια νὰ βωτήσω,
μὰ πετοῦν μ' ὀλόμυρα φτερά.
'Αχ, ποτὲ ποτὲ δὲν θάλλθῃ 'πίσω
ἡ ξενιτεμένη μου χαρὰ;

Θέλω μέσ' 'ς τοὺς στίχους μου νὰ βρῶ
τ' ὄνειρο τῆς δόξης πού ἐζητοῦσα
κάρθουνα θωρῶ τὸ θησαυρὸ.
Στρίγγλα τὴν παρθένα μου τῆ Μούσα
Πιάνω 'ς τὸ χαρτί νὰ τραγουδήσω,
πέφτουνε τὰ λόγια μου ξερά...
'Αχ, ποτὲ ποτὲ δὲν θάλλθῃ 'πίσω
ἡ ξενιτεμένη μου χαρὰ;

'Ερημος, μονάχος περπατῶ
μὲ τ' ἀπελπισμένα ὄνειράτά μου.
'Εξαρῶ ἀντικρύζω σκαλετό,
πού ἀκολουθεῖ τὰ βήματά μου.
—Τί ζητᾷς; τολευῶ νὰ τὸν βρωτήσω.
—Εἴμ' ἐγὼ, ἡ 'Ενθύμησι ἡ σκληρά!
'Αχ, ποτὲ ποτὲ δὲν θάλλθῃ 'πίσω
ἡ ξενιτεμένη μου χαρὰ;

Βλέπω ταῖς ἡμέρας πού κυλοῦν
καὶ θλιμμένα φεύγουν μακριὰ μου
κἄποτε τὰ γέιλη μου γέλοῦν
γέλοια παιὸ πικρὰ ἀπ' τὰ δάκρυά μου.
'Ὁ καιρὸς μου λέει νὰ σιωπήσω,
κ' ἡ ζωὴ μου λέει: συμφορὰ!...
'Αχ, ποτὲ ποτὲ δὲν θάλλθῃ 'πίσω
ἡ ξενιτεμένη μου χαρὰ;

Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους π' ἀγαποῦν,
κ' ἡ καρδιά μου γίνεται κομμάτια.
Τὴ χαρὰ ἀπ' τὰ γέιλη των σκορποῦν
καὶ τὴν εὐτυχία ἀπὸ τὰ μάτια.
'Αχ! ἂς εἴμπορούσα ν' ἀγαπήσω,
ὅπως ἀγαποῦσα μιὰ φορὰ!
'Ἰσως τότε μόνον ἔλλθῃ 'πίσω
ἡ ξενιτεμένη μου χαρὰ.

'Εν γένει δὲ ἀμιλλῶνται πρὸς ἄλληλα κατὰ
τὴν λεπτότητα τῆς αἰσθήσεως καὶ τὴν ἀνθη-
ρότητα τῆς φαντασίας, «ἡ Προσευχή», «ἡ Μα-
ρία», «τὸ Χιόνι», «τὸ λουλοῦδι τῆς Τύχης»,
«ἡ Δαναῖς» καὶ «ἡ Βάρκα», ἡ ἄλλοτε καινουρ-
γῆς καὶ γοργὴ θλασσασπόρος, ἀλλ' ἤδη σηπω-
μένη εἰς τὴν παραλία, ὅπου συνέτριψεν αὐτὴν
ἡ θύελλα, ἡ βάρκα εἰς τὴν τύχην τῆς ὁποίας

ΕΙΣ ΤΟ ΛΑΜΝΙΟΝ
Εἶκον Παθίεζ

άνευρίσκει ο ποιητής την εικόνα της ίδιας του καρδιάς.

Μετά τα λυρικά ταύτα ζήματα μεταδίνονται «Το φυλακτό», έμμετρον διηγηματίον.

Γέρων αγωνιστής διηγείται εν φιλικώ ύμνω εν έπεισόδιον της νεότητός του, μεταφέρον εις ημάς τας ένθουσιώδεις και φλογεράς, αλλά πλήρεις δοκιμασιών ημέρας της Έπικραστάσεως:

Καθίσετε, είπ' ο γέροντας, γύρω μικροί μεγάλοι, απόψε όπου θυμήθηκα τα νεύτα μου και πάλι, θά' πω το παλαιό μου. — Μιά μέρα σαν πεθάνω θέλω να μου το γράψετε στην πλάκα μου από πάνω κανείς δεν ξέρει, βρε παιδιά, την ώρα του θανάτου... Μ' αν δε' μπορούσα να τ' πω περί δικραμματίου, να μη με περιπαίξετε πως κάνετε στους άλλους: έμεις εκείνο τον καιρό δεν είχαμε δαγκάλους μηδε ψωρογραμματικίς και χίλια κολαούθια: το φέμμα φέμμα έλεγαμε και την αλήθεια αλήθεια.

Αναχωρών δια τον πόλεμον.

Γιατί στη Λαύρα ο Γερμανός, έσχηκε παντιέρα κ' έκήρυξε τη λευτεριά στη γη τη σκλαβωμένη, έλαβε δώρον παρά της αγαπητής του εν φυλακτόν, καθ' ην ώραν εξήρχετο της έκκλησίας, όπου μετέλαθε των άχράντων μυστηρίων και έδωκε τον ύπερτατον ύπερ πίστεως και πατρίδος όρκον:

Σαν βγήκ' από την έκκλησία, άπάντησα τη Βίσα πικρή, θλιμμένη σαν ίτιά, σαν δυο μερώνε χήρα — Βάσω, της είπα, αν μ' αγαπάς, κ' αν τώγραψεν ή μοίρα να σκοτωθώ... μην παντρευτής, αγάπη μου, μην κάνης άλλο ταίρι. Της είπα και τη φίλησα στη δακρυσμένη όψη, και τα πιστόλια τ' άργυρά και του σπαθιού μου ή κόψι θαρρώ πως άνετριγιάσαν απ' το φίλι εκείνο... — Βάσω, της είπα, έχε γειά! την έσυρα κοντά μου και πάλι την έφίλησα. Με δάκρυα εκείνη έβγαλε απ' τον κόρφο της κ' ένθουησε μου δίνει μαλαματένιο φυλακτό πουγς τον άι Γιάννη. Να σ' έχει ή χάρι του γέρο, βάλι να μη σε πιάνη! είπε κ' έχωριστήκαμε...

Παρήλθον έκτοτε έπτά έτη άγώνων, κινδύων και κακουχιών.

Κ' έμεις στα χρόνια του βορεί, στον ήλιο του άλωνάρη άλλοι μ' αγιάτρευτοις πληγαίς ή με μισό ποδάρι και άλλοι γυμνοί και νηστικοί και ξετραχηλισμένοι βαστούσαμε μερόνυχτα τη μάχη—τι να γένη! Δεν ήταν τότε ή λευτεριά κοπέλα καθώς τώρα, ήταν μωρό που έβύζανε αίμα από κάθε χώρα, μωρό πουγε για κούνια του κορμιά σκελετωμένα, κ' έμεις το μεγαλώσαμε

Μετ' όλιγον εξεχύθησαν ανά την Ελλάδα και βαρβαρικά δοδά. Οι Έλληνες ήγωνίζοντο ήρωϊκάς. Αλλά εις τον βρασμόν της μάχης: έξαφνα εκεί σαν νάνοισα κάτι βαρύ στα στήθη, και μέσ' ες τη ζάλη του καπνού και στο μεθύσι από ω μηδέ το συλλογίστηκα το χέρι μου να βάνω μηδέ να ψάξω να ιδώ τί ήταν εκείνο τάχα. Η νύχτα μας βοήθησε και το βαθύ σκοτάδι και σε μιάν ώρα έφθάσαμε ες τ' άντικρινύ λαγκάδι κ' έστρώσαμε την κάππα μας άριστερά στο βέμμα

κ' άποσταμένοι έγύραμε.—Γιά να μην 'πω το φέμμα δεν ξέρω αν έκοιμήθηκα μα όταν μ' άφηκε ή ζάλη τότε κ' έγώ σαν όνειρο θυμήθηκα και πάλι αυτό το βέρος που έννοιωσα έχθες μέσα 'σ τη μάχη που κύλαγε απ' τα στήθη μου να πέση ες το σάλαχ: βαρύ βαρύ και κυτερό. Το κρουσούλλι άφίνω και ψάχνω ες το ποκάμισο να ιδώ τί ήταν εκείνο. Αί, μη θαρρήτε, βρε παιδιά, πως είνε παραμύθι, ήτανε βόλι τούρκικο, που μ' εύρηκε ες τα στήθη κ' έκτύπησε ες το φυλακτό και την όρμη του χάνει... Μ' έγλύτωσε και προσκυνώ τη χάρι σου άι Γιάννη.

Το ποίημα είνε γεγραμμένον μετ' έπιτιής άφελείας και χάριτος: δια ζωηρών χρωματών άναπαριστανται πρό ήμών αι ημέρας εκείνας, ή δε άπλοικός χαρακτήρ του γέροντος άγωνιστού, όστις ως γέρον άγαπή τας έπαναλήψεις και περιβαλλει τας άνκαμήσεις του με την γλυκειαν εκείνην αίγλην του παρελθόντος, είνε φυσικώτατα εξεικονισμένος

Την συλλογήν του έπισφραγίζει ο ποιητής δια ποιήματος ώραϊοτάτου, « Η Φαντασία ». Εις στίχους βέοντας και κατακηλούντας την ακοήν δια του μουσικού αυτών ρυθμού και δι' εικόνων συνειρομένων προς άλλήλας ως οι δακτύλιοι χρυσής αλύσειας, περιγράφεται λαμπρώς ή μαγική της φαντασίας δύναμις, ήτις μεταφέρει δια νυκτός τον ποιητήν εις τον μυστηριώδη πύργον, εις τα περικλαλλή βάρη του όποιου έδρανει το είδωλόν του, ή περιπαθώς αγαπωμένη Μούσα. Και γονατίζει: πρό αυτής, και πνεύμα λατρείας εξέρχεται των χειλέων του, ύπερ ένασκαρούται εις στροφάς μεστάς πόθου και άληθείας. Η Μούσα κύπτει και τον φιλεί, άλλ' ή αύγή άνατέλλει, το θεϊον όνειρον διακλύεται και ο μαγικός πύργος μεταβαλλεται εις το άχαρι δωμάτιον του ποιητού, επί της τραπέζης του όποιου κείνται οι στίχοι, ους έχάραξε.

Αλλ' έπιτραπήτω ήμιν ν' αναγνώσωμεν εκ του μακρού ποιήματος μόνην την προς την Μούσαν άποστροφήν του ποιητού, και άίροντες τους άκραστάς ήμών εις τας μαγικάς πέτερυγας της Φαντασίας, να τους άνκακουφίσωμεν εκ του κόπου εις τον υπέδληθησαν, άκρωόμενοι της μακράς ταύτης Έκθέσεως:

Εκ της φαντασίας.

«Σ' αγαπήσα παντοεινά ο κόσμος όλοένα «θα στρέψη ες το θόρακο ραβδί που τον βαστά. «θα πέφτη ή θα σηκόνεται κάθε τρανός πλανήτης, «του άρχαγγέλου ή σάλπιγγα θα σέρνη τη φωνή της «κ' έγώ θα ζω γονατιστός ες τα πόδια σου μπροστά. «Ανάθεμά με αν δεν πονώ!... Μέσ' σε σκοτάδι μαύρο «άγρικες θάλασσας περνώ, «διαβαίνω κάμπους και βουνά το γιαντικό μου ναύρι «γιατί πονώ, πονώ, πονώ — ανάθεμά με αν δεν πονώ! «Γιατί ή αγάπη έχει καύμους όποιος μισεί, ήσυχάζει «όμως εκείνος π' αγαπά, άνάπαυσι δεν έχει «τά μάτια του αλλακόνουε, ή όψι του χλωμαίζει, «ογελά ες τη λύπη, τη χαρά με δάκρυα τη βρέχει «ξεχνά τα χρόνια που κυλούν και ξεχωρίζει μόνο

«τη μέρα από τον ήλιο της, τη νύχτα απ' τη σελήνη: «ποτίζει με το αίμά του τον διψασμένο πόνο «κ' όσο ανάβ' ή αγάπη του, τόσο ή ζωή του σβύνει. «Μά έγώ ε-εν' αγάπησα, προφητική μου Μούσα: «σ' αγαπήσα όσο μια φορά ες τα σπάργαν' αγαπούσα «στα στήθη της μητέρας μου που μουδιναν το γάλα: «εμένα που ενανούρισε μ' όνειρατα μεγάλα «την κουρασμένη νεότη μου: έσε καμαροφρεϊδα, «που ες το μυαλό μου εφύτφεσε της δόξης την έλπίδα «ώσαν λουλουδι άτιμητο σε χωματένια γλάστρα. «Σ' αγαπήσα και σ' αγαπώ.—Σ' του Γαλαξία τ' άστρα «που χύνονται λευκόφωτα και σαν ποτάμι σμίγουν, «εκεϊ είνε κ' ή αγάπη μου κρυμμένη. «Όταν άνοιγουν «τη νύχτα ή θύραις τ' ουρανού για να διαβούν οι άγγέλοι «να φέρουν τα μηνύματα όσα ο Θεός όρίζει, «την καμαρόνουν, κ' ο κχιθε για ταίρι του την θέλει, «μα εκείνη χαμηλοθωρεί και σεμνοκοκκινίζει. «Κι' όμως αυτή ή αγάπη μου—που κρυφανατριχιάζει «μονάχα από το φύσημα που ες τον άέρα δίνει «ες της πεταλούδας το φτερό —σε μια στιγμούλ' αλλάζει. «γίνεται λάμια άχόρταγη και φλογερό καμίνι «και κατατρώει τα σπλάχνα μου και καιει τα σωθικά μου.

Τέτοια της λέω γονατιστός: το νού ή χαρά σκοτίζει κ' ή αγάπη ή ανυπόταχτη μέσ' την καρδιά μου άχνίζει κ' ο άχνός της δάκρυ γίνεται κ' όλα τα μέλη μου περνά κ' από τα μάτια χύνεται. Και τότε γέρν' ή Μούσα μου το εϋμορφο κεφάλι και με φιλεί ες το μέτωπο και με φιλεί και πάλι και μ' άπαντά χαρούμενη με δυο λογάκια, όπου ποτέ δεν θα χωρέσουνε σε στόμ' άλλου ανθρώπου. Μά μέσ' ες τα τόσα της φιλιά ες τα βελουδένια χάρδια της: τραβιέται απ' τον ουρανό ή νύχτα ή μελαχροινή στέλν' ή άπάρθενη αύγή τα ρόδινα σημάδια της κ' ο πετεινός την χαιρετά με μια βραχνή, βραχνή φωνή.

Συπνούν με χάρδια τα πουλιά: ες του πέυκου τ' άφυλλο κλαδί

ο φλύαρος κορυδαλός τινάζει τα φτερά του— Έγγίξ' ή Φαντασία μου το μαγικό της το ραβδί, και 'αν καπνός σκορπίζονται κ' ο πύργος κ' ή κυρά του.

Και πάλι έγγίζει το ραβδί κ' άμέσως όλ' αλλάζουν: τριγύρω άπλώνονται βουθοί της κάμαράς μου οι τοίχοι κ' άπάνω ες το τραπέζι μου θλιμμένοι με κυττάζουν οι στίχοι όπου έχάραξα, οι ταπεινοί μου στίχοι.

Ω Φαντασία μάγισσα, σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ γιατί την ευτυχία μου μόνο σε εμένα χρεωστώ κ' αν ήνε ψεύτικη ή χαρά και τ' όνειρό μου πλάνη, όμως με κάνε: να ξεχνώ τας πίκραις και με φθάνει.

Μήπως δεν είνε ψεύτικη κά'ε χαρά ψηλαφητή και δλαις ή λύπαις και οι καιμοί δεν είνε ψεύτικοι κ' αυτοί;

ποιός ξέρει μήπως μοιάζομε παντοτεινό ύποδάτη και ό,τι τριγύρω βλέπομε είν' όνειρο και άπατη! Ό,τι κ' αν είνε, έγώ πετώ με τα γοργά φτερά σου. Ω φαντασία μάγισσα, τον κόσμο λησμονώ, οι πόθοι σου είνε πόθοι μου, χαρά μου είν' χαρά σου όταν γελάς χαμογελώ κ' όταν πονής πονώ.

Τώρα μια χάρι σου ζητώ, Ω Φαντασία άκοίμητη: ναγγίσης λίγο το ραβδί, που σουδωκεν ή τύχη, ες τα λόγια που έχάραξα, για να γενούν άτιμητοι οι ταπεινοί μου στίχοι.

Οι κριταί του παρόντος άγώνος, συγκρίναντες και σταθμίσαντες τας άρετάς και τα έλατώματα των δυο καλλίστων συλλογών τούτων, άπεφάσισαν εν δημοψηφία να βραβεύσωσι μεν «Τα μάτια της ψυχής μου» και τα « Έρίπεια», να επαινέσωσι δε τα «Αγορτικά».

Ε. Δ. ΡΟΙΔΗΣ, Α. ΠΡΟΒΕΛΕΤΙΟΣ Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ, εισηγητής.

Η ΛΥΓΕΡΗ

Συνέχεια: τδ σ. 10.

Ο Βρανάς δώσας τοιοϋτον οικτρόν τέλος εις την συνάντησίν του μετά της Άνθης υπό την συκην του Πλευρού, έφυγε με την πεποιθησιν ότι ή λυγερή ουδέποτε ήσθάνθη έρωτα προς αυτόν. Μετά μικρόν όμως ότε ή εξαφίς του κατηνάσθη ήρχισε να κρινη λογικώτερον την διαγωγην της Άνθης. Βέβαια, ή λυγερή δεν ήτο δυνατόν επί τόσα έτη να τον άπατά. Έκαμε τόσας θυσίας, ήκουσε τόσας κατηγορίας προς χάριν του. Τώρα εύρισκεν άληθή τα δάκρυα της, φυσικήν την άπελπισίαν της. Διατί τάχα δεν προσεποιείτο οϋτω και άλλοτε; Ένθυμείτο ότι πολλάκις την έβλεπε λυπημένην, δακρυσμένην και ώχράν από τας κακολογίας του κόσμου και ότε την ήρώτα δια την καταστασίν της, εκείνη ήλλαζεν εύθύ: όψιν, έπροσποιείτο την γελαστήν, την χαρούμενην:

—Τίποτα, καιμένε: το κεφαλι μου με πονεί —το έρρο!

Και έλεγε τοϋτο δια να μη μεταδώση την λύπην της και εις εκείνον. Τόσον τον ήγάπα ώστε οϋτε δάκρυ ήθελε να χύση προς χάριν της!...

Και ο νεός ήρχισεν εν ευσυνειδησία να εξετάζη και την ιδικήν του προς την παρθένον διαγωγην. Πώς έφέρθη πάντοτε ειμή έγωιστής και άπότομος και άπαιτητικός. Να πρό μικρού άκόμη ήτο διαγωγή αγαπώντος αυτή του ή διαγωγή υπό την συκην; Το κακόμοιρο το κορίτσι εκλαιε την τύχην, ήτις το άνέμενε και είχε και αυτόν απ' επάνω να το ύβρίζη, άντι να το παρηγορή. Κ' επί τέλους έθραυσε τας ύδρίας δια τας όποιας ο θεός ήξέρει ποσα ήκουσεν από την μητέρα της ή λυγερή.

Ο Βρανάς ήδη άνελύθη εις δάκρυα, άληθή δάκρυα ψυχής εύγενούς, αίσθανομένης όλους τους πόνους και τας συγκινήσεις του έρωτος. Κατηγόρει εκυτόν, ήλεγχε τον βίαιον χαρακτήρα του, έδακνε τας σάρκας του, και ήθελεν αν ήτο δυνατόν να έπιβάλλη εις εκυτόν αυστηράν τιμωρίαν. Αλλ' ήτο άρκετή τιμωρία δι' αυτόν ή άγρυπνία της νυκτός εκείνης και ή ανησυχία του. Έπεθύμει μεγαλως να ήδύνατο τώρα άμέσως να πεταξή πλησίον της Άνθης δια να την παρηγορήσει και κατενόει ότι τοϋτο ήτο άδύ-

νατον. Ἀνέμενε ἐν ἀγωνίᾳ τὴν ὄραν τῆς ὑδρεύσεως κ' ἐνωρίς τὴν ἐπικύριον ἐπορεύθη εἰς τὸ Καλὸ πηγάδι κ' ἐκρύβη εἰς τὰς πλησίον ταφρούς με-
 χρις οὐ ἴδῃ τὴν λυγερήν. Ἄλλ' ἂν καὶ ἐκαρτέ-
 ρησε μέχρι βαθείας νυκτός, ἢ Ἀνθὴ δὲν ἐφάνη.
 Ὁ νεανίας μὴ γνωρίζων τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ Στριμ-
 μένου συμβαίνοντα ὑπέθετεν ὅτι ἡ λυγερὴ δὲν
 ἐπορεύθη εἰς τὸ πηγάδι ἐπίτηδες διὰ νὰ μὴν
 τὸν συναντήσῃ, καὶ κατελήφθη ὑπὸ ἀπελπισίας.
 Κεῖ εἰς τὴν ὑπόψιν του αὐτὴν προσετέθη καὶ
 ἄλλη αἴφνης, ὅτι ἡ Ἀνθὴ ἦτο ἀσθενής, ὅτι ἴσως
 ἐδάρα παρὰ τῶν γονέων τῆς, ἴσως τὴν εἶχον δε-
 σμίαν εἰς κανὲν σκοτεινὸν δωμάτιον, διψῶσαν
 καὶ νηστεύουσαν διὰ νὰ τὴν ἐμποδίσωσι νὰ βλέ-
 πῃ αὐτόν.... Ὁ Βρανᾶς ἔγεινεν ἐκτὸς ἐαυτοῦ. Ὁ
 εὐερέθιστος χαρκατῆρ του τὸν παρέφερον εἰς τὰ
 ἔσχατα. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα περιήρχετο μό-
 νος ὡς φαντασμὰ τὴν οἰκίαν Στριμμένου, ἔριψε
 χάλικας εἰς τὰ παραθύρα καὶ τὴν στέγην ἐλ-
 πίζων ν' ἀκουσθῇ παρὰ τῆς νεανίδος καὶ τὴν
 πείσῃ νὰ ἐξέλθῃ διὰ νὰ τὴν ἴδῃ καὶ μόνον νὰ
 τὴν ἴδῃ! Ἄλλ' οὐδεὶς ἐφάνετο. Τὰ παράθυρα
 ἔμενον κατὰ κλειστά, σιωπηλά· ὁλόκληρος ἡ οἰ-
 κία εἶχε τὴν ἀδρανῆ ὄψιν νεκροῦ, μὴ συγκινου-
 μένου εἰς τὰς φωνὰς τῶν θρηνοῦντων. Κ' ἐν στι-
 γμῇ ὑψίστης παραφορᾶς ἐσκέφθη νὰ ἀνέλθῃ τὴν
 οἰκίαν, νὰ κτυπήσῃ τὴν θύραν διὰ νὰ τῷ ἀνοί-
 ξωσι. Τί θὰ ἔκαμνε τότε, τί θὰ ἔλεγε δὲν ἤξευ-
 ρε καὶ αὐτός· ὄρησεν ὁμως καὶ ἀνῆλθε τὴν
 κλίμακα. Ἄλλ' ὁ Μοῦργος, ὁ σκύλος τοῦ Νι-
 κολοῦ, κοιμώμενος πρὸ τῆς θύρας ὄρησεν ἐπ'
 αὐτοῦ ὠρυόμενος. Διὰ μίαν στιγμὴν ὁ Βρανᾶς
 ἐπίστευσε ὅτι ὁ σκύλος ἐτέθη ἐκεῖ ἐπίτηδες παρὰ
 τοῦ Διβριώτου, ἄγρυπνος φύλαξ τῆς Ἀνθῆς, ἐμ-
 πόδιον μέγα τοῦ ἔρωτός του. Λύσσα τὸν κατέ-
 λαβε κατὰ τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἀρπαγῆς καὶ σύρξαι
 τὴν πιστόλαν ἐπυροβόλησε κατὰ τοῦ σκύλου
 μετὰ μίσους. Κ' ἐνῶ τὸ ζῶον θανατηφόρος πλη-
 γέν, ἀνετάρασε τὴν γειτονίαν μὲ τὰς παραπο-
 νετικὰς κραυγὰς του ὁ Βρανᾶς ἔφρουγε μακρὰν
 εἰς τὰ σκότη τῆς νυκτός, δακρύων καὶ κατη-
 σχυμένος.
 Ὁ Βρανᾶς ἔμαθεν ἐκ τῶν πρώτων τὸν γάμον
 τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Νικολοῦ. Μέχρι τῆς ὥρας
 ἐκείνης ὁ νεανίας δὲν ἠθελε νὰ παραδεχθῇ ὅτι
 θὰ ἐγένετο ποτὲ τοιοῦτόν τι. Ἐσυνείθισεν ἐπὶ
 τὸσον καιρὸν νὰ θεωρῇ ἰδικήν του τὴν λυγερήν,
 κτῆμα του ἀναφαίρετον, καὶ μὲ τὴν ἐλαφρότητα
 ἐκείνην τῆς νεότητος, τῆς πιστευσούσης καὶ εἰς
 τοὺς παραβολωτέρους πόθους, ἠλπίζεν ὅτι αὐτὴ
 δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ κτῆμα ἄλλου. Τώρα ὁμως
 ὅτε ἐπέσθη περὶ τοῦτου λύπη τὸν κατέλαβε.
 Λύπη ὅχι ἀπ' ἐκείνας τὰς ἰποικίας ἠσθάνετο ἄλ-
 λοτε, σφοδρὰς καὶ μεγάλας κινούσας εἰς ἐξέγε-
 ραι τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν. Ἄλλ' ἀποκαρωτικὴ
 λύπη, χαλαρώσασα αἴφνης ὅλας τὰς λειτουρ-

γίας τοῦ νοῦ καὶ τῆς σαρκός. Ἡ γῆ, ὁ οὐρανός,
 ὁ κόσμος ὅλος περὶξ, τὰ πουλάκια καὶ τὰ ἄν-
 θη, τὰ χρώματα καὶ τὸ φῶς δὲν ἐκίουν καθό-
 λου τὸ ἐνδιαφέρον του· οἱ ἄνθρωποι δὲν τῷ
 ἐφάνοντο ὡς ὄντα συνδεδεμένα μετ' αὐτοῦ ἐν
 κοινῇ ἀνάγκῃ· ἄλλοτε ἐνόμιζεν ἐαυτὸν ὡς ἰδι-
 αίτερόν τι, αἰθέριον, ἐλαφρόν, ζῶν ὑπὸ ἄλλας
 συνθηκὰς ἐν τῇ κονίστρᾳ τοῦ κόσμου καὶ ἄλ-
 λοτε οὐδ' ἐνόμιζεν οὐδ' ἐσκέπτετο τίποτε.

Ἐκινεῖτο μόνον, ἔζη, ἀνεστρέφετο ἐν τῇ κοι-
 νωνίᾳ κ' ἐν τῷ οἴκῳ του, ἄλλ' ὅλως μηχανικῶς,
 ἀπροθύμως καὶ ἀδιαφορῶς.

Αἴφνης ὁμως ἐλπίς διέλαμψεν ἐν τῇ συνειδή-
 σει του. Ἰδέα ἀνέθορον εἰς τὸ πνεῦμά του κοι-
 λακεύσασα τοῦ λεβέντη τὸ φιλότιμον καὶ προσ-
 εκολλήθη εἰς αὐτὴν ὁ νέος, ἀσυνειδήτως ζητῶν
 νὰ ἐπανέλθῃ ἐν τῇ δράσει, ὅπως ἐτοιμοθάνατος
 νκυαγὸς ἀρπάζει τὸ σωσίβιον ὅπερ τῷ ῥίπτει ἡ
 τύχη. Ναί, ἡ ἀγάπη του ὑπανδρεύθη ἀλλὰ
 πῶς ὑπανδρεύθη; μετὰ πόσας βέβαια βασά-
 νους καὶ τυραννίας ἐπέσθη νὰ ὀνομάσῃ ἄνδρα
 τῆς τὸν Νικολόν; Εἰς ποῖα τεχνάσματα καὶ
 εἰς πόσας σκληρὰς ἐφευρέσεις κατέφυγον οἱ γο-
 νεῖς καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς διὰ νὰ τὴν φέρουν εἰς
 τὸν βωμόν!... Τὰ ἐφροντάζετο ὁ νέος καὶ ἀνε-
 τριχία καὶ συνεκινεῖτο εἰς τὰ παθήματα τῆς
 μάρτυρος καὶ ἠθελε νὰ τὰ μαθῇ ἐν λεπτομε-
 ρείᾳ. Καὶ ὁ νέος κατέφυγεν εἰς τὰς γυναῖκας
 ὅσαι ἐπλησίαζον τὴν Ἀνθὴν.

— Μπὰ χαρούμενη καὶ καλόκαρδη σὰν ὄλαις
 ἢ νυχάδες· τῷ ἀπάντησαν αἱ γυναῖκες ἀδια-
 φόρως.

Καὶ τῷ ὄντι ἐφάνετο χαρούμενη κατὰ τὰς
 ἡμέρας ἐκείνας ἡ Ἀνθὴ. Ἡ λυγερὴ ἐδείκνυεν
 εἰς τὸν κόσμον τὸ εὐχαρι πρόσωπον νύμφης,
 ἠναγκασμένης νὰ δέχεται εὐχὰς καὶ συγχαρη-
 τήρια. Δὲν ἐδείκνυε τὸ καταπληγωμένον ὄν τὸ
 διαψευσθὲν εἰς ὅλας του τὰς ἐλπίδας καὶ τοὺς
 πόθους.

Ἡ λυγερὴ ἀφ' ἧς ὥρας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν
 οἰκίαν ἀπὸ τοῦ Καλοῦ πηγάδι ἔμεινε κατὰ κλει-
 στος, μόνη μὲ τὰς μαύρας σκέψεις τῆς. Ἀπελ-
 πισία ἀπὸ παντοῦ. Ὁ Βρανᾶς τὴν ἀπρηνήθη·
 οἱ γονεῖς τῆς τὴν ἐγκατέλειπον. Ὁ νέος δὲν τὴν
 ἠθελε πλέον κυρίαρχον ἐπὶ τῆς καρδίας του· οἱ
 ἄλλοι δὲν τὴν ἠθελον σύντροφον τοῦ βίου των
 καὶ τὴν ἔδιδον εἰς τὸν τυχόντα. Ἄλλ' ἡ λυ-
 γερὴ ἔκλυε περισσότερον διὰ τὴν ἐγκαταλείψι-
 ψιν τοῦ ἐραστοῦ παρὰ διὰ τὴν ἐγκαταλείψι-
 ψιν τῶν γονέων. Ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν ἐσυνείθισε
 νὰ θεωρῇ τὸν Βρανᾶν ὡς τὸ μόνον ἀγαπητὸν ὄν,
 εἰς τὸ ὅποιον εἶχεν ἀποθέσῃ ὅλην τὴν καρδίαν
 καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς. Ἠγάπα βεβαίως καὶ τοὺς
 γονεῖς τῆς. Τοὺς ἠγάπα ὁμως μὲ τὴν ἀνάμιξιν
 ἐκείνην τοῦ σεβασμοῦ, τοῦ φόβου, τῆς ὑπακοῆς,
 τὰ ὅποια αἰσθάνεται ἐκ συνθητικῆς καθήκοντος

πᾶσα χωρικὴ γυνή, ἧτις δὲν εἶνε εἰς θέσιν ἐνε-
 κεν ἀτελοῦς ἀναπτύξεως τοῦ νοῦ νὰ σκεφθῇ τὰ
 ἄγια μυστήρια, ἅτινα συνδέουσι τοὺς γονεῖς πρὸς
 τὸ τέκνον. Ἐνῶ ἡ πρὸς τὸν Γεώργιον ἀγάπη τῆς
 ἦτο ἡ ἐλευθέρᾳ ἔκφρασις τῆς καρδίας τῆς, ἡ
 βροπὴ ὄλων τῆς τῶν αἰσθησέων. Καὶ ἡ τοιαύτη
 ἔκφρασις εἶνε μᾶλλον ἀπτή εἰς τὴν νεότητα,
 μᾶλλον φανερὰ εἰς τὴν ψυχὴν τῆς καὶ προσκολ-
 λᾶται πρὸς αὐτὴν ἐλπίζουσα ὡς εἰς τὴν μόνην
 καταλληλὸν νὰ τὴν φέρῃ εἰς τοὺς λαμπροὺς κό-
 σμους τῆς φαντασίας τῆς. Κ' εὗρισκε λοιπὸν ἐν
 τῇ φαντασίᾳ τῆς ἡ λυγερὴ ὅτι οἱ γονεῖς τῆς
 ἐδικιοῦντο νὰ κάμουν εἰς αὐτὴν τὸ τοιοῦτον
 ἀδικημα. Γονεῖς ἦσαν, σκληροὶ καὶ ἀσπλαγ-
 χοὶ γονεῖς, μὴ πονοῦντες τὴν θυγατέρα των!
 Ἄλλ' εἰς τὸν Βρανᾶν ὄχι, δὲν ἐπετρέπετο.

— Ἄχ, Γιωργάκη! ὠλόλυξε συχνά.

Καὶ ὅτε ἤλθεν ἡ Κυριακὴ, ἤλθεν ἡ ἐσπέρα
 καὶ ὠδήγησαν αὐτὴν πρὸ τοῦ βωμοῦ καὶ ὁ ἱε-
 ρεὺς ἤγειρε διὰ τῶν εὐχῶν του τὸ Σινικὸν τεῖ-
 χος μετὰ αὐτῆς καὶ τοῦ ἔρωτός τῆς, ἔκλυε
 τὴν κεφαλὴν καὶ παρεδέχθη τὰ πάντα. Ἄλλ'
 ἔκλυε τὴν κεφαλὴν μὲ τὴν συντετριμμένην ἐκεί-
 νην ἔκφρασιν τῆς παραδοχῆς τῶν τετελεσμένων,
 ἦν εἶχεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ του.

— Θέλεις, Ἀνθὴ, τὸν Νικολόν; ἠρώτησεν ὁ
 ἱερεὺς κατὰ τύπους.

— Ναί!...

Ἡλί, Ἡλί, λαμὰ σαβκαχθανί!...

Ὁ Βρανᾶς ὁμως δὲν ἐγνώριζεν αὐτὰ τὰ πα-
 θήματα τῆς Ἀνθῆς. Καὶ ἂν τὰ ἐγνώριζεν, ἂν
 εὗρισκετο κανεὶς φίλος του νὰ τῷ τὰ εἶπῃ δὲν
 θὰ τὰ ἐπίστευε. Δὲν εἶχε πλέον τὴν ψυχρότητα
 οὔτε τὴν ὀξυδερκίαν νὰ κρίνῃ τοὺς λόγους τῶν
 γυναικῶν καὶ ν' ἀνεύρῃ τὴν ἀλήθειαν. Τὸ ἄτο-
 μον ὄλον ἦτο προδιατεθειμένον ἵνα δεχθῇ κ' ἐν-
 στερησθῇ πᾶσαν καταγγελίαν, ὅπως καλλιερ-
 γημένος ἀγρὸς τὸν σίτον τοῦ ζευγηλάτου.

— Τὴν ἄτιμη! ἔλεγε μετὰ λύσσης· τὴν
 ἄτιμη!...

Ὁ Βρανᾶς ἀπληπισμένος, τετρωμένος ἐκ τοῦ
 ἔρωτός του κατέφυγεν ἤδη εἰς τὴν φιλίαν. Κα-
 τενοῖ ἴσως ἐν ἀγνοίᾳ του ὁ νέος ὅτι τὰ δύο
 αὐτὰ αἰσθήματα εἶνε ἐπίσης μεγάλα καὶ ἱερά
 καὶ ὅτι διὰ τοῦ ἐνός ἐπιτυγχάνει κανεὶς ἐνίοτε
 νὰ ἐπουλώσῃ τὸ ἕτερον. Κ' ἐθλίβετο ἤδη πρὸς
 τὸν Δημήτηρην, τῷ ἔλεγε τὰ παράπονά του, τὸν
 διαπαιδαγωγηθέντα ἔρωτά του, καὶ ἐτόξευεν
 ὕβρεις καὶ ἀναθήματα κατὰ τῆς προδότιδος.

Ὁ ἀδελφὸς τῆς Βασιλικῆς ἦτο συνομήλικος
 τοῦ Γεωργίου, βραχὺς κατὰ τι τὸ ἀνάστημα
 ἀλλὰ μὲ πλατεῖς ὤμους, στιβαρὸς καθ' ὅλα
 καὶ γειροδύναμος, μὲ πυκνὴν οὐλὴν κόμην πρὸς
 τ' ἄνω ἐστραμμένην, κατὰ τὸν νεωτερίζοντα
 συρμόν τῆς ἐποχῆς. Εἶχεν ἀθῶαν ψυχὴν, τίμιον
 χρακτῆρα καὶ εἰλικρινῆ αἰσθήματα. Μόνον

θυμῶδες ἦτο καὶ ὀλίγον ἐλευθερόστομος, καθὼ
 γνήσιος υἱὸς τοῦ Παντελῆ Καινούριου. Ἄλλὰ
 τοῦτο δὲν ἠμπόδιζε νὰ ἦνε λαμπρὸς καρραγω-
 γεὺς καὶ ἀφαισιωμένος φίλος. Ἠγάπα τὸν Βρα-
 νᾶν ὡς ἀδελφόν· ἦτο πάντοτε μαζί του εἰς τὰς
 πανηγύρεις καὶ τοὺς πότους, εἰς τὴν ἐργασίαν
 καὶ τὸν ἔρωτα. Ἐμεινε πάντοτε εἰς τὰς προκε-
 χωρημένας ὥρας τῆς νυκτός κάτω τοῦ παραθύ-
 ρου τῆς Ἀνθῆς, συνοδεύων διὰ τῆς λυγερᾶς
 φωνῆς του τὰ περιπαθῆ διςτιχα, ὅσα ἀπέτει-
 νεν ὁ Βρανᾶς εἰς τὴν ἀγάπην του, κ' ἐδέχετο
 εἶτα μέχρι τῆς αὐγῆς ἀγογγύστως τὰς σφοδρὰς
 ἐξομολογήσεις, ὅσας οὗτος μὴ δυνάμενος νὰ
 κάμῃ εἰς ἐκείνην, ἔκαμνε εἰς αὐτὴν. Ἐκαμνε
 ὁμως τοῦτο μᾶλλον χάριν τοῦ φίλου του παρὰ
 διότι ἠσθάνετο εὐχαρίστησιν εἰς τὰς διαφόρους
 ἐκείνας ἀποστροφὰς. Ἡ καρδία τοῦ Δημήτηρ
 δὲν ἦτο τόσον ἀπαλή. Ὁ νέος ἔκλυεν εἰς τὸν
 θετικισμόν· συνεθιβάζετο μᾶλλον πρὸς τὰς σκέ-
 ψεις τῆς ἐποχῆς του. Ὄταν ὁ Βρανᾶς ὠμίλει
 εἰς αὐτόν περὶ τοῦ ἔρωτός του, ὁ Δημήτηρ, τὸν
 ἤκουε μεθ' ὑπομονῆς καὶ τῷ ἔδιδε τὰς δεούσας
 συμβουλὰς ἀλλ' ἄνευ συγκινήσεως καὶ ἐξαρ-
 σεως. Καὶ τώρα δὲ δὲν ἦτο εἰς θέσιν ὁ Δημή-
 τρης νὰ ἐννοήσῃ καλῶς τὰς ψυχικὰς ἐκείνας ἐκ-
 φράσεις εἰς τὰς ὁποίας εὗρισκετο ὁ Βρανᾶς. Ἐν
 μόνον κατενοῖ ὅτι ἐπάσχευ οὗτος καὶ ἦτο ἀ-
 νάγκη διὰ παντός μέσου νὰ τὸν θεραπεύσῃ.
 Εἰς τὰς τόσας ἀπελπιστικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ φί-
 λου του ὁ Δημήτηρ ἔλεγε συχνάκις:

— Ρέ, τί κλαῖς σὰν γυναῖκα· θές νὰ πᾶμε
 νὰ τὴν κλέψουμε!...

*Ἐπειὰ συνέχισα

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΥ.

*Ἐκ τοῦ ἔργου ἐκδοθέντος ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἐστίας
 ἐγγειριδίου πρακτικῆς ὑγιεινῆς τοῦ ἡμετέρου συνεργάτου κ.
 Θ. Χ. Φλωρᾶ ἱατροῦ ἀποσπᾶμεν τὰς περὶ λουτρῶν σελίδας,
 περιεχούσας πλείστας χρήσιμους εἰδήσεις καὶ ἀφελίμους ὀ-
 δηγίας κατὰ τὴν παρουσαν μάλιστα ὥραν τοῦ ἔτους, τὴν
 ὥραν τῶν λουτρῶν. Σ. τ. Δ.

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ

... Ὡς ἀναπνευστικὸν ὄργανον τὸ δερμα συμ-
 πληροῖ τὴν ἐργασίαν τῶν πνευμάτων, ἐκκρίνον διαρ-
 κῶς ἀφθονον ποσότητα ὕδατος καὶ ὀλίγον ἀνθρακικὸν
 ὀξύ.

Καὶ τὸ μὲν ὕδωρ ἐκκρίνουσιν οἱ ἰδρωτοποιοὶ ἀδένες,
 οἱ ὅποιοι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ νευρικοῦ συστήματος
 ὅτε μὲν ἀφίνουσι νὰ ἐξατμίζεται περισσότερον, ὅτε δὲ
 ὀλιγώτερον ὕδωρ.

Τὴν παρουσίαν τοῦ ὕδατος τούτου δὲν τὴν παρα-
 τηροῦμεν συνήθως, διότι ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκκρι-
 σίν του ἐξατμίζεται ἐκ τῆς ἐπιδερμίδος μας (ἀδῆ-
 λος διαπνοή). Ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀνεπαίσθητον
 τοῦτον τρόπον ὁ ἄνθρωπος ἐντὸς 24 ὥρῶν χάνει 700
 περίπου γραμμάρια ὕδατος.

Ἐὰν ἡ ἐκκρίσις τοῦ ὕδατος εἶνε τόσον ἀφθονος, ὥστε
 νὰ μὴ προφάνῃ νὰ ἐξατμισθῇ ὄλον τὸ ὕδωρ, τότε

ρέει τούτο ἐκ τῆς ἐπιδερμίδος μας κατὰ σταγόνας ὀρατάς, ἄς ἀποκαλοῦμεν ἰδρωτὰς.

Ὁ ἰδρῶς ἐξαιμιζόμενος ἀφίει ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος τὰ στερεὰ του στοιχεῖα, τὰ ἄλατα, τὸ λίπος καὶ τὰς ἀζωτούχους οὐσίας. Τούτο ἀρκεῖ νὰ μᾶς δώσῃ νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ περιποίησις τοῦ δέρματος εἶνε ἐν τῶν σπουδαιότερων θεμάτων τῆς Ὑγιεινῆς.

Ἀπαιτεῖ δὲ ἡ Ὑγιεινὴ τοῦ δέρματος, ὡς ὄργανον τῆς ἐκκρίσεως, τρία τινά :

- α'.) καθαριότητα,
- β'.) πόσιν ὕδατος,
- γ'.) κίνησιν τοῦ σώματος.

Ἡ πόσις τοῦ ὕδατος καὶ ἡ κίνησις τοῦ σώματος ὑποδοθησοῦν τὴν ἐργασίαν τῶν ἰδρωτοποιῶν ἀδένων. Διότι καίτοι τὸ μεγαλύτερον ποσὸν τῶν πινομένων ὑγρῶν ἐξέρχεται πάλιν τοῦ σώματος διὰ τῶν πνευμόνων καὶ τῶν νεφρῶν, μένει ὁμως μέγα ποσὸν αὐτῶν τὸ ὅποτον εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐξέλθῃ διὰ τοῦ δέρματος. Τοιαῦτα ὑγρά ἀφιδρωτικά εἶνε τὸ ὕδωρ, ὁ καφῆς, τὸ τσίρον, ὁ ζωμός, ὁ οἶνος, ὁ ζυθος κτλ., τὸ ποσὸν δ' αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας, τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐξῆων ἐνὸς οἰουδήποτε ὑποκειμένου.

Τὸ κυριώτερον ὁμως μέσον δι' οὗ ἀπαλλασσόμεθα τῶν ἐν ἡμῖν περιττῶν ὑγρῶν εἶνε ἡ καθαρσιότης. Πολλοὶ ἀγαπᾶσι τὴν καθαρσιότητα θεωρητικῶς ὡς ἀρετὴν, ἀλλ' ὀλίγοισι ἐφαρμύζουσι τὴν ἀρετὴν ταύτην πρακτικῶς καὶ εἰς τὸν βίον των.

Τὸ δῆμα μας εἰμπορεῖ νὰ ρυπανθῇ κατὰ δύο τρόπους, πρῶτον διὰ τῆς ἐπαφῆς ἀκαθάρτων ἀντικειμένων, διὰ τοῦ κονιορτοῦ τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ δευτέρον διὰ τῶν στερεῶν οὐσιῶν, αἱ ὁποῖαι, καθὼς εἶδομεν ἀνωτέρω, μένουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ μετὰ τὴν ἐξάτμισιν τῶν ὑλῶν, τὰς ὁποίας παρήγαγον οἱ ἰδρωτοποιοὶ καὶ οἱ στεατογόνοι ἀδένες τοῦ δερματός μας.

Ἡ ἀποξί τῆς ἡμέρας γινομένη πλύσις τῶν χειρῶν, τοῦ προσώπου, τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ λαιμοῦ ἀπομακρύνει, οὐχὶ πάντοτε μάλιστα, μόνον τὴν ἐξωθεν ἀκαθαρσίαν, ἐν ᾧ ἡ ἐσωθεν προερχομένη καθαρίζεται μόνον διὰ λουτρῶν, εἰ δυνατόν καθημερινῶν καὶ ὄχι πολὺ θερμῶν.

Καὶ ἐπὶ τῆς εὐεξίας ἡμῶν ἐπενεργοῦν τὰ γλιαρὰ λουτρά εὐεργετικῶς. Τὸ αἷμα ρέει πρὸς τὸ δῆμα, τὰ γγεία εὐρύνονται, ἡ θερμοκρασία τοῦ σώματος ἀναβαίνει, ἐπιταχύνεται ὁ σφυγμὸς καὶ ὁ ὀργανισμὸς ἀναπαύεται.

Μετὰ κοπιώδεις ἐργασίας καὶ μακρὰς πεζοπορίας τὸ γλιαρὸν λουτρὸν εἶνε τὸ καλλιστόν μέσον ἀναψυχῆς, ὑπὸ τὴν μορφήν δὲ τοιοῦτου παρεῖχετο ἡ φιλοξενία κατὰ τοὺς πατριαρχικοὺς χρόνους τῆς γηραιᾶς Ἀνατολῆς.

Ἡ συχνὴ ἀλλαγὴ τῶν ἀσπρορουχῶν, ἡ καθημερινὴ ἀλλαγὴ τῶν ὑποκαμίσων τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς εἶνε ὄρος ἀπαραίτητος τῆς καθαρσιότητος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ καθῆς δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ λουτρὸν, ἡ Ὑγιεινὴ ἀπαιτεῖ νὰ ὑπάρχωσι πολλὰ δημόσια λουτρά καὶ νὰ ἦνε ἐφθνήα, οὕτως, ὥστε νὰ συνάξωσιν εἰς αὐτὰ καίεργατι καὶ αἱ τάξεις τοῦ λαοῦ.

Ὅλα τὰ εἰς τὴν σκληραγωγίαν τοῦ σώματος συντελοῦντα μέσα εἶνε κατάλληλα νὰ ἐνισχύσουν τὸ δῆμα μας ὡς αἰσθητήριον ὄργανον.

Τὴν πρώτην μεταξὺ τῶν μέσων τούτων θέσιν καταλαμβάνουν τὰ ψυχρὰ λουτρά, αἱ ψυχρολουσίαι, τὰ ρωμαϊκά λουτρά καὶ τὰ ἀτμόλουτρα.

Τὸ ψυχρὸν ὕδωρ δὲν ἐρεθίζει μόνον τὰ περιφερικὰ ἄκρα τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἀλλὰ συγχρόνως ἀφαιρεῖ καὶ θερμότητα ἀπὸ τὸ ἡμέτερον σῶμα. Κατ' ἀρχὰς τὰ ὑπὸ τὸ δῆμα ἀγγεῖα συστέλλονται καὶ τὸ αἷμα παλινδρομεῖ πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ ὄργανα, ὕστερον ὁμως διαστέλλονται καὶ τὸ αἷμα ρέει πρὸς αὐτὰ τῶρα μὲ περισσοτέραν, ἢ τὸ πρότερον δύναμιν καὶ τοιοτοτρόπως ἐξοδεύεται ταχύτερον θερμότης. Δι' αὐτὸ μετὰ τὰς ψυχρολουσίας αἰσθανόμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς δροσερούς καὶ ἐνδυναμωμένους.

Τὴν ἰδίαν ἐπιρροὴν ἐξασκοῦν καὶ τὰ λουτρά τῆς θαλάσσης, περισσοτέραν μάλιστα, διότι ὁ ἐρεθισμὸς τῶν νεύρων μας διὰ τῶν θαλασσίων κυμάτων εἶνε μεγαλύτερος.

Ἀλλὰ καὶ τῶν λουτρῶν τούτων δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν κατάχρησιν. Δὲν πρέπει νὰ μένωμεν πολλὴν ὥραν εἰς τὸ ὕδωρ, πρέπει νὰ ἐξερχόμεθα αὐτοῦ ἄμα ὡς αἰσθανθῶμεν δευτέραν φοράν ῥίγος, ἐν ᾧ ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος δὲν πρέπει νὰ εἶνε κατωτέρα τῶν 14⁰ Ρεωμόρου, οὐδὲ πρέπει νὰ κάμνωμεν ψυχρὰ λουτρά, ὅταν ἔχωμεν παλμούς, ὅταν αἰσθανόμεθα ζάλην, κεφαλαλγίαν καὶ τὰ παρόμοια.

Περὶ τῶν ἀρωματικῶν λουτρῶν ὑπάρχει διαδεδομένη ἡ ἰδέα, ὅτι αἱ ἐν αὐτοῖς διαλελυμέναι ὀρυκταὶ οὐσίαι ἀπορροφῶνται ὑπὸ τοῦ δέρματος. Αὕτῃ ἡ ἰδέα εἶνε πεπλανημένη. Τὸ δῆμα αὐτὸ καθίσταται ὑπὸ τῆς ἐπιδερμίδος ἀδιαπέραστον εἰς ῥευστὰς ὕλας, ἀφίει δὲ νὰ διέλθουν δι' αὐτοῦ μόνον ἀέρια καὶ ἀτμοί. Ἡ εὐεργετικὴ λοιπὸν ἐπίδρασις τῶν ὀρυκτῶν καὶ θερμῶν λουτρῶν προέρχεται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς θερμοκρασίας των καὶ ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτῆς διενεργουμένου ἐρεθισμοῦ τοῦ δέρματος.

Ἐτερον εἶδος λουτρῶν εἶνε τὰ τουρκικὰ, καθ' ἃ ὁ λουόμενος ἐκτίθεται γυμνὸς εἰς θερμὸν ἀέρα, καὶ τὰ ῥωσσικά, καθ' ἃ ἐμβαίνει τις εἰς δωμάτιον πλήρες ἁτμῶν ὕδατος. Ἐντὸς τοιούτων χώρων τὸ σῶμα δὲν ἔμπορεῖ νὰ χάσῃ θερμότηταν, διότι παύει μὲν σχεδὸν ἡ ἐξάτμισις τοῦ ὕδατος, ἐλαττώνεται δὲ σημαντικῶς ἡ ἀπώλεια τῆς θερμότητος τοῦ σώματος διὰ τῆς ἀκτινοβολίας καὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν χώρων τούτων ἡ θερμοκρασία δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τοὺς 50⁰ Κελσίου. Μετὰ μακρὰν ἐν αὐτοῖς διαμονὴν ἡ θερμοκρασία τοῦ σώματος ἀνέρχεται κατὰ 2—3⁰ ἡ καρδιακὴ ἐνέργεια ἐντείνεται, ὅσοι δὲ εἶνε εὐαίσθητοι εὐκόλως ἔμποροῦν νὰ λιποθυμήσουν, ὑποφέρουν δὲ μετὰ τὸ λουτρὸν ἀπὸ ἀϋπνίαν καὶ ζάλην.

Ἐν τοῖς τουρκικοῖς λουτροῖς δὲν ἐμποδίζεται τόσον ἡ ἐκ τοῦ σώματος ἀπαγωγὴ τῆς θερμότητος, διότι ὁ ἀὴρ εἶνε ξηρὸς καὶ διὰ τοῦτο ἐν αὐτοῖς ἡ θερμοκρασία, ἀνευ βλάβης, ἔμπορεῖ ν' ἀνελεθῇ βαθμοῦς τινὰς ἀκόμη. Μετὰ τὴν ἐξοδὸν ὁμως ἐκ τῶν τοιούτων λουτρῶν πάντοτε πρέπει ν' ἀποψυχαινωμεν μετὰ προσοχῆς τὸ σῶμα. Αἱ ψυχρολουσίαι μετὰ τὸ λουτρὸν εἶνε καλαί, διότι ἐρεθίζουν τὸ δῆμα, ἀλλ' ἡ ἄμεσος ἐκ τῶν λουτρῶν τούτων μετάδρασις εἰς τὸν ψυχρὸν ἀέρα εἶνε λίαν ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπικίνδυνος.

© Χ. ΦΛΩΡΑΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Θῆμα τῆς φαντασίας. Τὸ ἐξῆς παραδοξότατον συμβᾶν ἀφηγεῖται ἡ «Γερμανικὴ Ἱατρικὴ Ἐφημερίς» δεικνύον μέχρι τίνος βαθμοῦ δόναται νὰ φθάσῃ ἡ δύναμις τῆς φαντασίας: Ἱατρός τις ἐκλήθη τὴν νύκτα ἐσπευσμένως ἀπὸ πεντηκοντούτη πελάτην, ὅστις καθ' ὕπνον κατέπαιε τὴν τεχνητὴν ὁδοστοσίαν του καὶ ἐπσχέε δεινῶς ἐκ τούτου. Ὁ ἱατρός εὗρε αὐτὸν εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν· τὸ πρόσωπον εἶχε κατὰσθῆ κυανῶν, οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροὶ καὶ προέχοντες, ὁ σφυγμὸς ταχὺς καὶ ἀτακτος καὶ ἡ ἀναπνοὴ δυσκόλη. Ἰσπεὶ δὲ τὰ ἐμετικά οὐδὲν ἔφερον ἀποτέλεσμα, ὁ δὲ πλῆγων δισχυρίζετο ὅτι αἰσθάνεται ἐν τῷ οἰσφράγῳ πόνους φρικτούς καὶ ἐδείκνυεν ὅλα τὰ συμπτώματα ἀποπνιγμένου ἀνθρώπου, ὁ ἱατρός ἐσπευσεν εἰς ἐγχείρησιν διὰ γλωσσορραμίαςσεως καὶ ἔταμε τὸν οἰσφράγον. Ἀλλ' οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῷ. Ὁ πλῆγων μόλις ἤκουσε τοῦτο συνελθὼν, ἤρχισε νὰ πονῇ εἰς τὸν στομάχον, καὶ ὁ ἱατρός πλήρης ἀνησυχίας δὲν ἤθευρε πλέον τί νὰ κάμῃ. Ἐξῆρα τὴν πρωίαν εὐρέθη ὑπὸ τὴν κλίνην ἡ ὁδοστοσίαια, ἡ ὁποία εἶχον ἐκφύγη τοῦ στομάχου καὶ ἐκυλίσθη ἐκεῖ. Καὶ ὁ ἀσθενὴς ἄμα τὴν εἶδε, ἔπαυσε πλέον νὰ πονῇ, ἀλλ' ἔμεινε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὑπὸ θεραπείαν ἐκ τῆς ματαίας ἐγχειρήσεως εἰς ἣν ὑπέβληθη!

Βασιλικὴ μεταμελειά. Ὁ Κάρολος 18^{ος} τῆς Σουηδίας κατὰ τὴν νεανικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἠγάπα καθ' ὑπερβολὴν τὸν οἶνον, πολλὰκις δ' ὑπὸ τὴν ἐπίρρειαν τῆς μέθης ἐγένετο οἰζυθμὸς καὶ ἡμέραν τινὰ ὄμιλησε τραχέως πρὸς τὴν χήραν μητέρα του. Τὴν ἐπιόψαν αὐτὸ: μὲν οὐδὲν ἐνεθυμῆτο πλέον, ἀλλ' εἰς ἐκ τῶν αὐλικῶν ἐμπιστος αὐτοῦ φίλος εἶπε τὸ συμβᾶν καὶ παρέστησε πόσον ἡ βασιλομήτωρ ἐβλήθη ἐκ τούτου. Ὁ νεαρὸς ἡγεμῶν ὠχρίασε καὶ ἐδάκρυσε καθὼν τὸ πταίσμα του, ἀφοῦ δ' ἔμεινε ἄφωνος καὶ συλλογισμένος ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἐφώνησε: — «Φέρετέ μου μίαν φιάλην οἴνου καὶ ἐν ποτήριον!» Λαθὼν δὲ ταῦτα καὶ ἐλθὼν πρὸς τὴν μητέρα του εἶπε μετ' ἀποφάσεως: — «Μητέρα μου, χθὲς σ' ἐπρόσβαλα καὶ τὴν ἔρχομαι νὰ σοῦ δώσω ἰκανοποίησιν διὰ τὴν προσβολήν.» Καὶ ταῦτα λέγων ἐπλήρωσε τὸ ποτήριον οἴνου καὶ κενώσας αὐτὸ προέθηκε: «Αὐτὸ εἶνε τὸ τελευταῖον κρασί τὸ ὅποσον ἔπια εἰς τὴν ζωὴν μου: εἰς τὸ ἐξῆς, ὅσον καιρὸν καὶ ἀνζήτω, οὕτε μίαν σταγόναν δὲν θὰ ἐγγίσουν τὰ χεῖλη μου.» Καὶ τὴν ὑπόσχασιν ταύτην ἐκράτησεν ἀληθῶς μέχρι θανάτου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά. Τὸ Δημοσιογραφικὸν Μουσεῖον Ἀκαιογράφου προτίθεται νὰ ἐκδώσῃ εἰς ἴδιον πανηγυρικὸν τεύχος πάντα τὰ γραφέντα ἐν τῷ παγκοσμίῳ τύπῳ ἐπὶ τῇ 150 ἐπετείῳ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας.

— Ἡ «Κερδία μας» εἶνε ὁ τίτλος τοῦ νέου μυθιστορήματος τοῦ Guy de Maupassant, ὅπερ ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τῶν δύο Κόσμων» ἐξιδῆθη δὲ νῦν εἰς ἴδιον τόμον. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ ἐπιφανοῦς συγγραφέως, ὃν ἐκ μικρῶν τινῶν διηγημάτων μόνον γνωρίζουσι οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐστίας», θεωρεῖται ὡς ἔξαιρετον, τινὲς δὲ τῶν κριτικῶν ἔταξαν αὐτὸ πρῶτον καὶ ἀριστον τῶν μέχρι τοῦδε προϊόντων τῆς γραφίδος του

Ἡ ὑπόθεσις του εἶνε τοιαύτη: Γυνὴ τοῦ κόσμου ἔχουσα οἶκον ἀνοικτὸν καὶ ζῶσα ἐν κύκλῳ λόγῳ καταγωγῆς καὶ πνεύματος ἐκλεκτῶ, καταλαμβάνεται ὑπὸ ἔρωτος ἰσχυροῦ ἀλλὰ παροδικοῦ πρὸς ἄνδρα ἀληθῶς καὶ διαρκῶς ἀγαπῶντα αὐτήν. Καὶ ἐκεῖνη μὲν ἐπανέρχεται πάλιν μετὰ τὴν αἰσθηματικὴν περίοδον εἰς τὴν θουθῶτη ἐγκόσμιον ζωὴν, ἀφροντικῶς καὶ ζωηρὰ ὡς πρότερον, αὐτὸς δὲ φέρεται τὴν ἔρωτικὴν ὁδὸν του μακρὰν εἰς τὴν ἐρημίαν τῶν ἀγρῶν. Ἐκεῖ γνωρίζεται μετὰ νεαρᾶς καὶ ἀπελοῦς κόρης, μετὰ τῆς ὁποίας ἐρωτοτροπεῖ χάριν παιδείας σχεδόν, ἐνῶ ἐκεῖνη ἀγαπᾷ αὐτὴν ἐμμανῶς, ὅπως αὐτὸς εἶχεν ἀγαπήσῃ τὴν φιλάρεσκον χήραν. Καὶ οὕτω καθιστᾷ δυστυχὴ τὴν κόρην, καθ' ὃν τρόπον αὐτὸς κατέστη δυστυχῆς. Τοιαύτη ἡ λιτὴ ὑπόθεσις περὶ τὴν ὁποίαν, ὡς κισσὸς περὶ τὸν κορμὸν πλατάνου, πλέκεται τὸ θαλερὸν τοῦτο ἔργον ἐνὸς τῶν πρωτεύοντων συγχρόνων γάλλων συγγραφέων.

— Ἐν τῷ τεύχει τῆς Ἰουλίου τῆς Nouvelle Revue ὁ κ. I. Φυλᾶρης δημοσιεύει ἄρθρον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «La prononciation du grec», ἐν ᾧ ἀντιπροῦνον τὸν κ. Burnouf διὰ τὸ ἐν τῇ Revue des Deux Mondes δημοσιευθὲν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἄρθρον του, ὑποστηρίζει ὅτι κατὰ τοὺς γλωσσολογικοὺς κανόνας εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἠλλοιώθῃ μέσῳ τῶν αἰώνων ἡ προφορά τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης καὶ ὅτι ἐπομένως ὀμιλοῦσι οἱ σύγχρονοι Ἕλληες γλώσσαν φθολογικῶς ἔχουσαν σχέσιν πρὸς τὴν ἀρχαίαν τὴν ὁποίαν ἡ γαλλικὴ πρὸς τὴν λατινικὴν.

Ἐπιστημονικά. Ἐν τῷ γαλλικῷ βουλευτηρίῳ ἐγένοντο πρὸ τινῶν ἡμερῶν πειράματα τῆς λειτουργίας τηλεγραφικῶν συσκευῶν, νέου συστήματος ἐπινοηθέντος ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ Gassagnes. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου κληθέντος στενοτήλεγραφικοῦ, εἶνε δυνατὴ ἡ μεταβίβασις στενογραφικῶν τηλεγραφημάτων, ἐξ ἧς μεγάλη προκύπτει οικονομία χρόνου διότι ἂν οὐδὲν ὑπάρχει ἐμπόδιον, δύναται νὰ μεταβιβάζωνται π. χ. ἀπὸ Παρισίων εἰς Βρυξέλλας 25,000 λέξεις καθ' ὥραν, οὕτω δὲ ἐν μιᾷ ὥρᾳ δύναται αἱ ἐφημερίδες νὰ λαμβάνωσιν ἀναλόγως τῶν ἀποστάσεων τηλεγραφήματα ἐξάκις ἢ δεκάκις ἐκτενεστερα τῶν νῦν διαβιβαζομένων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον.

— Ὁ ἐν Βιέννῃ, καθηγητὴς κ. Νοβνάγελ ἀνέφερεν ἐσχάτως ἐν τινι ἀναγνώσματι του, ὅτι εἰς τὴν κλινικὴν αὐτοῦ ἐπαρουσιάσθη ἀσθενικὸν παιδίον, δεκαετὴς τὴν ἡλικίαν, ὅπερ διέγνω ὅτι ἐπάσχειν κίρρωσιν τοῦ ἥπατος, δηλονότι ἀσθενεῖν σπανιωτάτην εἰς τοιαύτην ἡλικίαν, ὡς προερχομένην ἐκ καταχρήσεως οἴνου πνευμάτων. Γεννομένης δ' ἐξετάσεως ἀνεκαλύθη ὅτι τὸ παιδίον ἐκείνο μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του ἔπινον κρυφὰ κοινὰ καὶ ἄλλα οἴνουπνευματώδη ποτὰ, ἀπὸ τοῦ τετάρτου τῆς ἡλικίας ἔτους. Ἐκ τούτου δὲ λαμβάνων ἀφορμὴν ὁ Νοβνάγελ πρετήρησεν ὅτι πλημμυρῆς εἶνε ἡ συνήθεια τοῦ νὰ δίδωνται ὡς τανατικά εἰς μικρὰ παιδία οἴνουπνευμάτια, καὶ ἀπεφάνθη ὅτι μέχρις ἡλικίας δεκαεσσῶν ἐτῶν δὲν πρέπει νὰ δίδωνται εἰς τὰ παιδία οἴνουπνευμάτια, οὐδ' ἄλλα ἐρεθιστικά ποτὰ, οἷον καφῆς, τσίρον, σοκολάτα, ἀλλὰ μόνον τροφὰ δύναμωτικά, γάλα, ὕδωρ καὶ πρὸ πάντων καθαρὸς ἀήρ.

Μουσική. Ὁ θρίαμβος τοῦ Στράου καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν ὀρχήστρας ἐν Ἀμερικῇ ἐξήγειρε τὸν φθόνον πολλῶν ὁμοτέγων. Εἰς τούτων, Φράγκο καλούμενος, παρωξύνθη ἐπὶ τοσούτον, ὥστε ἐπροσκάλεσε τὸν Στράου εἰς μονομαχίαν... μουσικῇ. Ὁ ἀεκελεύσεν λοιπὸν ἀμφότεροι τὸ αὐτὸ μουσικὸν τεμάχιον διευθύνοντες ὀρχήστρας ἴσης δυνάμειος ὀργάνων καὶ διεθνῆς ἐπιτροπῆ τε, νοκρητῶν θά ἐκφέρῃ τὴν περὶ ὑπεροχῆς κρίσιν.

Θεατρικά. Ὁ διάσημος οὐγγρὸς συγγραφεὺς Γιόκαϊ ἐπεράτωσεν ἄρτι δύο ἔργα του προσωσιμένα διὰ τὸ ἐθνικὸν θέατρον τῆς Βουδαπέστης. Τὸ μὲν ἐκ τούτων εἶναι δράμα ἱστορικὸν τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, «Ἡ Ἡρώς τοῦ Ἀράδου» τὸ δὲ μονόπρακτον δραματίον γραφέν ἐπὶ τῇ ἐνακονταετηρίδι τοῦ οὐγγρικοῦ θεάτρου ὅπως Παρυστῆθι κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 8/20 προσεγγύως Ὀκτωβρίου.

— Ἡ οἰκογένεια τοῦ ποιητοῦ Ἀλφρέδου Μυσσέ, μετ' ἐπιμονὴν μερὶ τοῦδε ἄρνησιν, ἐδέχθη τὴν αἰτήσιν τοῦ ποιητοῦ Γουλιέλμου Βαρβιέ καὶ τοῦ μελοποιῦ Καρόλου Γουινώ, ὅπως διασκευασθῇ εἰς μελοδράμα ἢ κωμῳδία τοῦ Μυσσέ «Δὲν χωρατεύουσιν μετὸν ἔροντα».

Συγκοινωνία. Ἐν Ῥώμῃ ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου ηλεκτρικοῦ ἐν Ἰταλίᾳ σιδηροδρόμου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου. Ὁ σιδηρόδρομος οὗτος εἶνε ἀπὸ Ῥώμης εἰς Ποντεπόλλε.

Νεκρολογία. Ἐν Γενεύῃ ἀπέθανεν ὁ ἐπιφανὴς γεωλόγος Ἀλφόνσος Φάβρ, γεννηθεὶς τῷ 1813 ὅστις σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἀφιέρωσε τὸν βίον εἰς τὴν μελέτην τῆς γεωλογικῆς συστάσεως τῶν Ἀλπεων.

— Ἀπέθανεν ἐν Ἀιδελβέργῃ ὁ ὀνομαστὸς ἄλλοτε καθηγητῆς τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς φυσιολογίας Ἀρνολδ, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1873 εἶχε παύσῃ νὰ διδάσκῃ. Ὁ Ἀρνολδ ἐγεννήθη τῷ 1802.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας προσηγγικεν εἰς τὸ ἐν Νυρεμβέργῃ Γερμανικὸν μουσεῖον δεκακισχιλίας μάρκας πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ, τοῦ ἀπαιτουμένου πρὸς ἀγορὰν τῆς συλλογῆς ἱπλων τοῦ Σουλκόβσκη. Ἡ συλλογὴ αὕτη, καταρτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ὕψιν πρίγκιπος Σουλκόβσκη περιέχει μὲν πολλὰ περιεργότατα καὶ πολὺτιμα ἀντικείμενα, ὡς λόγου χάριν τὸ φρικτὸν βασιανστῆριον τὸ καλούμενον «Σιδηρᾶ παρθένος τῆς Νυρεμβέργης», ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγα μυθώδη. Τισούτων δ' εἶνε τὸ τῶρον τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου, ὅστις ὡς γνωστὸν εἶνε μυθικὸν πρόσωπον, πυροβόλον ὄπλον ἀντήκον εἰς Κάρολον τὸν Μεγαν κλπ. Ὁ πρίγκιψ Σουλκόβσκη, ὅστις δραπετεύσας ἐξ αὐστριακοῦ φρονοκομείου, ἐν τῷ ἔτῳ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐγκλεισμένος ὡς παράφρων, ἀνεγνωρίσθη ἐχέφρων ὑπὸ τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων, διαμαρτυρεται κατὰ τῆς πωλῆσεως τῆς συλλογῆς, συνολογῆσε ὑπὸ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ κηδεμόνου τοῦ διαχειριζομένου τὴν περιουσίαν του.

— Νεανίας τις ἐν Βερολίνῳ παρενοχλῶν τοὺς διαβάτας διὰ τοῦ νεωτάτου παρισνοῦ παιγνιδίου τὸ ὁποῖον κρᾶζει «Ψίτ! Ψίτ!» καὶ οὕτω κληθεῖται, ἐτιμαρῆθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας διὰ προστίμου, τὸ δὲ παιγνιδίον κατεσχέθη.

— Λέγεται ὅτι ὁ στρατηγὸς Βουλανξὲς προτίθεται νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς ὡς ἀρχηγὸς γαλικῆς ἀποστολῆς.

— Ἡ αὐτοκράτειρα Φρειδερίκου ἐπρόσφερε 500 γιλιὰδας μάρκων εἰς τὸ Παιδικὸν Νοσοκομεῖον τοῦ Βερολίνου, τοῦ ὅποιου ὁ θεμέλιος λίθος ἐτέθη ἐσχάτως ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῆς.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ὁ πάπας Λέων γ' ἐγεννήθη ἐν Καρπινέτω τῇ 2 μαρτίου (ν.) 1810 ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς τῶν κομήτων Πέτση. Ἐδιδάχθη τὰ πρώτα μαθήματα ἐν τῷ κολλεγίῳ τῶν Ἰησουϊτῶν ὡς οἰκότροφος, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς μητρός του (1824) μετέβη εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ κολλέγιον τῶν Ἰησουϊτῶν. Ἀπὸ τοῦ 1828 ἔρχισεν τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδὰς καὶ ἐγένετο διδάκτωρ τὸ 1831, μεθ' ὃ ἀκολουθήσας νομικὰ μαθήματα ἐγένετο καὶ τῆς νομικῆς διδάκτωρ. Ἐχειροτονήθη ἱερεὺς τὴν 23 δεκεμβρίου (ν.) 1837, ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος τὴν 27 ἰανουαρίου (ν.) 1843 καὶ ἀπεστάλη ὡς ἀνούτσιος εἰς Βρυξέλλας ὅπου διέμεινεν ἐπὶ τρία ἔτη. Κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του διορισθεὶς ἀρχιεπίσκοπος Περουγίας, τὴν 19 ἰανουαρίου (ν.) 1846, ἔμεινε ἐν τῇ ἐδρᾷ ταύτῃ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀνήλθεν εἰς τὸν παπικὸν θρόνον, ἧτοι ἐπὶ 32 ὅλα ἔτη. Τὸν τίτλον τοῦ καρδινάλιου ἔλαβε τὸ 1850, πάπας δ' ἐξελέγη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πίου Θ' τὴν 20 φεβρουαρίου (ν.) 1878.

Εἰς τὸ ἀλώνιον, εἰκὼν Ὁθωνος φόν Βάδιτζ. Ὁ ζωγράφος τῆς εἰκότος ταύτης ἀνίχει εἰς τὴν νέαν σχολὴν τὴν λεγομένην ὑπὸ κίθριον (Plein-air). Οἱ ὄπαδοί τῆς σχολῆς ταύτης φρονοῦσιν ὅτι ἔργα ἀπεικονίζοντα σκηνὰς ἐκ τῆς φύσεως ὑπὸ τὸ μέγα φῶς δὲν πρέπει νὰ ἐκτελῶνται ἐν καλλιτεχνικῷ ἐργαστηρίῳ, ἀλλ' ἐν ὑπὸ κίθριον ἀμέσως ἀπὸ τῆς φύσεως ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπίδρασιν αὐτοῦ τοῦ ἐλευθεροῦ φωτός τῆς ἡμέρας. Καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη, οὕτως ἐκτελεσθεῖσα, παριστᾷ μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας γραφικωτάτην σκηνὴν ἐκ τοῦ ἀγροτικοῦ βίου: Νέα χωρικὴ ἐν τῷ ἀλώνιῳ ἀσχολεῖται εἰς τὸν διὰ κοσκίνου κίθριον τοῦ σίτου ἀπὸ τοῦ ἀγύρου.

Κεφαλή Ἀσκληπιοῦ. Ἡ μαρμαρινὴ αὕτη κεφαλή, ἀγνωστον ποῦ εὐρεθεῖσα καὶ ἐξ Ἑλλάδος ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων ἐξαχθεῖσα, ἐπωλήθη ἐν Παρισίοις ἀντὶ μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ. Τὸ δὲ δημοσιευόμενον ἀπεικόνισμα ἀπίστανται εὐμενῶς πρὸς ἡμᾶς ἐκ Παρισίων ὁ ἀρχιτέκτων κ. Ἀδ. Γέλβετ.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Εὐτυχῆς σύζυγος: — Λαμπρὰ τοποθεσία! Τί ὠραία νὰ εἶνε κνεῖς ἐδῶ χωρὶς τῆς γυναϊκᾶς σου!

ΤΡΕΙΣ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὸ φῶς, τὸ ὅποσον ἀνάπτεις διὰ σέ, φωτίζει καὶ τοὺς ἄλλους.

*

Ὁ φιλόδοξος θέλει νὰ εἶνε κάτι. Ὁ μάταιος θέλει νὰ φαίνεται κάτι.

*

Ὁ φθονερός εὐχαριστεῖται ὅταν ἐμπνέῃ φθόνον.

ΚΕΦΑΛΗ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ